

Hajdúsámsoni Önkormányzati Óvoda

Pedagógiai Program

Készítette:

az óvoda nevelőtestülete

Jóváhagyta:

Deméné Tóth Ágnes

óvodavezető

2021.

Legitimációs záradék

Intézmény OM azonosítója: 203485	Készítette: az óvoda nevelőtestülete Jóváhagyta: Deméné Tóth Ágnes óvodavezető
Legitimációs eljárás: érvényességet igazoló aláírások	
Nevelőtestületi elfogadás határozatszám: Nevelőtestület nevében elfogadta:	
Véleményezők	
Az óvoda alkalmazotti közössége nevében elfogadta: a Kuratórium elnöke	2. Nkt. 72. § (5) Szülői Szervezet a Pedagógiai programról szóló tájékoztatást megkapta Óvodai Szülői Szervezet nevében névaláírás
/2021 Határozatszámom jóváhagyta: Intézményvezető	
Hatályos a kihirdetés napjától visszavonásig	
A dokumentum jellege: Nyilvános	Megtalálható: Közzétételi listán Az óvoda honlapján
Verziószám: 1/2021	Készült: 6 példányban
Iktatószám:	

Tartalomjegyzék

Bevezetés

A pedagógiai program jogszabályi háttere

1. Óvodánk jellemző adatai

2. Helyzetkép az óvodánkról

- 2.1. Az óvodánk bemutatása
- 2.2. Családjaink szociokulturális háttere
- 2.3. Óvodánk sajátos arculata
- 2.4. Személyi feltételeink
- 2.5. Tárgyi feltételeink

3. Küldetésnyilatkozatunk

4. Gyermekeképünk

5. Óvodaképünk

6. Pedagógiai munkánkat meghatározó alapelveink

- 6.1. Jövőképünk

7. Pedagógiai programunk céljai és feladatai

- 7.1. Céljaink
- 7.2. Feladataink

8. Innovációs törekvéseink

- 8.1. Pályázatok, kitüntető címek
 - 8.1.1. Anyagi támogatással járó pályázati lehetőségek
 - 8.1.2. Anyagi támogatással nem járó programok, kitüntető címek:
- 8.2. Jógyakorlatok

9. Óvodai nevelésünk feladatai

- 9.1. Érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés
- 9.2. Egészséges életmód, egészségnevelés
- 9.3. Anyanyelvi nevelés, értelmi fejlesztés
 - 9.3.1. Anyanyelvi nevelés
 - 9.3.2. Értelmi fejlesztés

10. Az óvodai életünk tevékenységformái

- 10.1. Játék
- 10.2. Verselés, mesélés

- 10.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- 10.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
- 10.5. Mozgás
- 10.6. Külső világ tevékeny megismerése
 - 10.6.1. Környezet megismerése
 - 10.6.2. Matematikai tartalmú tapasztalatszerzés
- 10.7. Munka jellegű tevékenységek
- 10.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

11. Az óvodai élet megszervezése, a tevékenységek szervezeti keretei

- 11.1. A nevelés időkeretei
- 11.2. A nevelőmunka tervezése
- 11.3. A gyermekek egyéni fejlesztési terve, és a fejlesztés dokumentumai

12. Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedéseink- az egyenlő hozzáférés biztosítása gyermekvédelem

13. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése

- 13.1. Inkluzív nevelés- integráció
- 13.2. A különleges bánásmódot igénylő gyermekek integrált nevelése óvodánkba
 - 13.2.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése
 - 13.2.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek
 - 13.2.3. Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése
 - 13.2.4. Hátrányos- halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelése
 - 13.2.5. Migráns gyermekek integrált nevelése
 - 13.2.6. Egészségi problémákkal küzdő gyermekek

14. Hagyományörzés, néphagyomány ápolás

15. Óvodánk kapcsolatai

16. Felhasznált irodalom

17. Függelékek

- 17.1. Jó gyakorlatok
- 17.2. Eszköz és felszerelési jegyzék

Bevezetés

„ A jó óvodában a gyermekek egyéni ütemben és egyéni módon fejlődhetnek, ugyanakkor a közös tapasztalatok, a közös élmények, az együtt megélt események összetartják a csoportot, és a közös hagyományok, szokások mentén tudnak együttműködni, együtt játszani, együtt gondolkodni. ”

Mitől jó egy óvoda (sulinet.hu)

Folyamatosan változó, felgyorsult világban élünk, amely nagy hatással van a gyerekekre és a pedagógusokra. Figyelembe kell vennünk a környezeti változásokat, a gyerekek életkori sajátosságait az őket nap, mint nap érő hatásokat, impulzusokat a sok új szakmai és törvényi előírásokat. Kiemelt feladatunk, hogy nevelőtestületünk közösen elkészítse az Eszterlánc Óvoda Pedagógiai Programját.

Pedagógiai Programunkat az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának iránymutatása a Tevékenységközpontú program szellemisége és a helyi sajátosságok figyelembevételével készítettük el. Pedagógiai Programunkban megfogalmazottak az alapjai és meghatározói annak a közös értékrendnek, melyet az óvodánkba járó gyerekek sikeres, pozitív kimenetelű nevelése, fejlesztése érdekében az intézmény minden alkalmazottjának követnie kell.

Legfontosabb a gyermekközpontúság, a szabadjáték, mint az óvodáskorú gyermek legfontosabb tevékenysége, a gyerekek harmonikus, barátságos, nyugodt környezetben való nevelése, a gyermekek tisztelete, egymás elfogadására nevelése, az esélyegyenlőség biztosítása.

Törekedtünk arra, hogy közösen készített programunkban megjelenjen az a szakmai többlet, amely színesebbé, innovatívabbá teszi általunk végzett pedagógiai munkánkat. A gyerekek számára szükséges műveltségterületeket közvetíteni, tevékenységeket szervezni úgy, hogy a kompetencia területek teljes körűen megjelenjenek és olyan biztos alapokon nyugvó ismeretekkel, képességekkel ellátni őket, mellyel sikeresen kezdenek meg iskolás éveiket.

Fontos számunkra, hogy a szülők, az óvodába lépés első napjától, ismerjék, elfogadják és támogassák a Pedagógiai Programunkban megfogalmazottak megvalósítását.

Deméné Tóth Ágnes
óvodavezető

A pedagógiai program jogszabályi háttere

- 2011. évi CXC törvényt a nemzeti köznevelésről
- 2016. évi LXXX törvény az oktatás szabályozására vonatkozó és egyes kapcsolódó törvények módosításáról
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvei
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermekek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011.évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata

1. Óvodánk jellemző adatai:

Az intézmény hivatalos elnevezése: Eszterlánc Óvoda

Az intézmény elérhetősége:

4251 Hajdúsámson Kossuth út 11--17

Telefon: 52/ 200-025, 52/ 590-009

E-mail: ovodavezeto@hajdusamson.hu

ovodatitkarsag@hajdusamson.hu

Óvodavezető: Deméné Tóth Ágnes

Óvodavezető helyettes: Farkas Marianna

Az óvoda fenntartója: Hajdúsámson Város Önkormányzata

4251 Hajdúsámson, Szabadság tér. 5

Telefon: 52/ 590-590

Intézményvezetés tagjai:

- Óvodavezető
- Óvodavezető helyettes
- Az óvodához kapcsolódó alapítvány kuratóriumának elnöke

2. Helyzetkép az óvodánkról

2.1. Az óvodánk bemutatása

Óvodánk, a Hajdúsámsoni Önkormányzati Óvoda 2021. szeptember 01-ével alakult intézmény, mely az Eszterlanc Óvoda megszűnése után, annak jogutódként jött létre, az előző intézménnyel megegyező helyen. Óvodánk, 3 gyermekcsoporttal városunk központjában működik, fenntartónk pedig a továbbiakban is a város Önkormányzata. Intézményünk modern, minden igényt kielégítő esztétikus külső és belső környezettel rendelkezik.

Városunkban jelenleg két körzetes óvoda működik, melyek mindegyike a közigazgatásilag Hajdúsámsonhoz tartozó Sámsonkertből, Martinkáról, valamint Ligettanyáról is fogad gyermekeket.

Az 1990-es évektől elindult fejlődésnek köszönhetően, egyre többen költöztek Hajdúsámsonba, így az óvodába járó gyermekek száma is folyamatosan növekszik. Ezért, valamint a törvényi változások miatt (3 éves kortól kötelező óvodába járni), egy 3 csoportszobából álló épületrész ünnepélyes megnyitójára került sor 2016. júniusában. Jelenleg ezek a csoportszobák, a hozzájuk tartozó fedett teraszokkal, mosdókkal és öltözőkkel alkotják az Önkormányzati Óvodát. Intézményünkhöz tartozik még egy jól felszerelt tornaterem és tornaszertár, sószoza, pedagógus szertár, felnőtt mosdó és öltöző, valamint egy nevelői szoba, óvodavezetői iroda, titkárság és étkező is. 500 adagos főzőkonyhánkon nem csak a saját intézményünkbe járó gyermekek számára készülnek az ételek, hanem a Hit Gyülekezete által fenntartott óvodába járó gyermekek számára is. Óvodánk, mint nevelési intézmény nem függetleníthető a környezeti hatásoktól. Intézményünknek és nevelőközösségünknek is együtt kell élni, mozogni a fejlődő társadalommal, a szakmai fejlődéssel és a változással.

Figyelembe vesszük eddigi értékeinket „megőrizve, megújulni” szemléletünket. A helyi értékek, sajátosságok, és igények figyelembe vételével, a törvényességi elvárásoknak megfelelően, a nevelőtestülettel közösen készítettük el a jövőre vonatkozó elképzeléseinket. A Tevékenységközpontú óvodai nevelési program adaptációja alapján dolgoztuk ki pedagógiai programunkat, végezzük munkánkat, amely a tevékenységekre építve, azt felhasználva fejleszti a gyermekek személyiségét, s juttatja őket újabb ismeretek birtokába.

2.2. Családjaink szociokulturális háttere

Gyermekeink más-más a szociokulturális háttérű családokból érkeznek óvodánkba, családi helyzetük a társadalmi hatások következtében folyamatosan változik, így egyéni fejlettségi szintjük is változatos képet mutat. A különböző hátrányokkal küzdő,ingerszegény környezetből érkező gyermekek száma szerencsére intézményünkben alacsony szintet mutat. A szociális hátrányokon túl a megváltozott családi értékrendek miatt is jellemzőek a szociokulturális hátrányok. Ezek a körülmények nagymértékben befolyásolják, meghatározzák nevelő, fejlesztő munkánkat, a kitűzött nevelési célokat, az esélyegyenlőség előmozdítását célzó feladatokat, a gyermekvédelmi tevékenységet, és ez komoly felelősséget jelent az óvodánk valamennyi dolgozója számára.

Igyekszünk óvodásainknak belső emberi értékeket közvetíteni, szeretetteljes biztonságérzetet adni, érzelemben és tevékenységekben gazdag óvodai életet biztosítani. Mindezeket színvonalas és eredményes szakmai munkánkkal, kiegyensúlyozott működésünkkel és ezáltal „jó hírnevünkkel” szeretnénk elérni. Nevelőtestületünk szakmai tevékenységében értéket átadó és értéket megújító szerepet vállal.

2.3. Óvodánk sajátos arculata:

- Hagyományőrzés, hagyományápolás kulturális örökségünk ápolásával.
- Környezettudatos nevelés, környezetvédelem.
- Egészséges életmód-egészségtudatosság- mozgás-egészségvédelem, só szoba
- Tehetséggondozás tehetségműhelyekben.
- Mozgáskotta módszer alkalmazása.
- A legitim központi pedagógiai programban foglaltak megvalósulása, a nevelés hatékonyságának növelése.
- Sokszínű pedagógiai gyakorlataink megtartása és továbbfejlesztése.
- Innovatív pedagógiai törekvések támogatása.
- Módszertani központi címünk megtartása, folyamatos tapasztalatcsere végzése.
- Bázisintézményi tevékenységünk folytatása.
- Szakmai kultúra és a pedagóguskompetenciák folyamatos fejlődése.
- „Jó gyakorlat” kidolgozása, terjesztése.
- A működéshez szükséges személyi és tárgyi feltételrendszer és erőforrások optimalizálása.

A sajátos arculat kialakításával összefüggő feladataink:

- Szakmaközi kapcsolatok támogatása
- Az integrált nevelés személyi, tárgyi feltételeinek javítása.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek óvodai felvételének biztosítása.
- A pedagógiai kultúra fejlesztése érdekében az innováció ösztönzése, a „jó gyakorlatok” terjesztése óvodánkban.
- Pedagóguskompetenciát fejlesztő a pedagógusok igényéből fakadó továbbképzések és tanfolyamok szervezése.

Óvodánk működését akkor tekintjük eredményesnek, ha:

- Megvalósulnak azok a célkitűzések, amelyeket a központi pedagógia deklarál.
- A gyermekek számára az óvoda pozitív élmény az örömforrás színtere.
- Óvodás gyermekeink ellátásában magas színvonalú óvodai nevelést valósítunk meg.
- Intézményünk sokszínű arculattal elégíti ki a szülők óvodáztatási igényeit, a fenntartói elvárásokat.
- Megteremtjük az intézmény saját hagyományait, az innovációt, a szakmai kiteljesedést.
- Hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek 3 éves kortól rendszeresen óvodába járnak.

Óvodánkban életkorilag részben osztott csoportok működnek.

2.4. Személyi feltételeink

Óvodai nevelésünk eredményességéhez, a minőségi munkavégzéshez hozzájárulnak az óvodapedagógusok és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája.

Mindenki végzettségének megfelelő munkakörben dolgozik. Az óvoda arculatában meghatározónak tartjuk dolgozóink felkészültségét, emberi értékeit.

Gyermekcsoportjainkban két óvodapedagógus és egy dajka látja el a gondozási, nevelési, fejlesztési feladatokat. Három csoportunkban két pedagógiai asszisztens is támogatja mindennapi munkánkat, a felzárkóztatást pedig gyógypedagógus és logopédus is segíti.

Nevelőtestület

7 főből álló közösségünk sokszínű, különböző életkorú, de mindegyikünkben közös a gyermekek iránti szeretet és a szakmai elhivatottság.

Pedagógusaink szakmailag felkészültek, rugalmasak, elfogadó, segítő, támogató attitűdjük modelljét, mintát ad a gyermekek számára.

Az óvodapedagógusaink kulcsszereplői a nevelő munkának, hittel és lelkesedéssel végzik feladataikat. Munkájuk során a gyermekek mindenek felett álló érdekeit veszik figyelembe. Nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll.

A nevelőmunka színvonalának emelése érdekében, folyamatos a továbbképzéseken való részvétel, a pedagógiai megújulás, a pályázati lehetőségek, felhívások figyelemmel kísérése, pályázatok írása. A sikeres pályázataink során nyert tárgyi és anyagi eszközök óvodás gyermekeink fejlődését segítik, mindennapi életüket gazdagítják.

Az óvodánk felnőtt közössége munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, az egészséges életmód szokásainak megalapozására, és az egészséges életvitelre.

Az óvodai nevelőmunkát segítők és technikai dolgozók:

Nevelési feladataink megvalósításában segítő szerepkört tölt be a dajka. Az óvodapedagógus által rábízott munkájával, magatartásával személyes példaadással egészíti ki munkánkat. Együttműködnek az óvónőkkel, a csoporton kívüli feladataikat, a gyerekek napirendjéhez igazítva végzik. Munkájukban tükröződik a gyermekek szeretete, elfogadása, tisztelete.

Szakmai tudásuk fejlesztése érdekében továbbképzéseken vesznek részt, gazdagítva ismereteiket.

Nevelőmunkánkat gyógypedagógus, logopédus, és 2 pedagógiai asszisztens is segítik.

Az adminisztratív feladatokat 1 fő eljáró ügyintéző végzi. Ezen kívül, konyhai, mosókonyhai dolgozók és egy karbantartó dolgozik az óvodánkban.

2.5. Tárgyi feltételeink

Az óvoda zavartalan működéséhez fontosnak tartjuk az intézményi környezet és a tárgyi feltételek biztosítását.

Az óvoda külső és belső környezete rendezett, szép, esztétikus.

A csoportszobák tágasak, világosak, jól felszereltek, nyugodt, barátságos légkört biztosítanak.

A berendezési tárgyak maximálisan szolgálják a gyerekek kényelmét, biztonságérzetét. Minden csoportszobához terasz is tartozik.

Valamennyi csoport hangsúlyozza saját arculatát és az ott dolgozó óvodapedagógusok és pedagógiai munkát segítők egyéniségét.

A csoportok udvarrészei zártak, tágasak, füves és kövezett területet egyaránt megtalálhatóak, amelyek lehetővé teszik a gyerekek mozgás és játék igényének fedezését. Többnyire természetes anyagból készült játékok állnak a gyermekek rendelkezésére (homokozók, Óvodánkban a dolgozók kezdeményezésére létrehoztuk a Csodavár Óvoda Alapítványt, abból a célból, hogy bővítsük az óvodai udvari játékok tárházát. Pályázati lehetőségekkel, valamint a fenntartó anyagi támogatásával szeretnénk az árnyékoláshoz szükséges feltételeket megteremteni, a csoportszobákat klímaberendezéssel ellátni.

Az intézmény egész területén rendelkezünk internet hozzáféréssel, adminisztratív feladatainkat segítik a számítógépek, nyomtatók, fénymásolók.

Büszkék vagyunk a folyamatosan szépülő, gazdag felszereltséggel rendelkező óvodánkra.

3. Küldetésnyilatkozatunk

- Megőrizzük hírnevünket, kivívott rangunkat, megteszünk mindent, hogy a gyermekek érdeklődését ébren tartsuk, a szülőket megnyerjük nevelési céljainknak.
- Gyermekközpontú nevelésünk, magas színvonalú, szeretetteljes nevelést biztosít minden gyermek számára.
- Az általunk közvetített ismeretek korszerűek, tudományosan megalapozottak.
- Különfoglalkozásokkal biztosítjuk a hátránycsökkentést, felzárkózást, tehetséggondozást. Ovifoci, néptánc, furulya, robotika, szenzomotoros torna biztosítja a gyermekek számára a sokszínű tevékenységeket, az óvodán belül. Úszás oktatást is szervezünk, melyet egy debreceni tanuszodában tudunk megvalósítani. Ezen kívül külső oktató segítségével református hitoktatás is működik az óvodában.
- Megőrizzük és ápoljuk a magyar és nemzetiségi hagyományokat, szokásokat, a magyar anyanyelvet. Aktualitásnak megfelelően bemutatjuk a saját, szülők, és a gyermekek által készített munkákat, eszközöket, népi kultúrkincseket a folyosónkon elhelyezett faliújságokon, kiállítótérben.
- Közösségünk zenei képességét felhasználva felnőtt kórusunkkal is színesítjük programjainkat.
- A drámapedagógia eszközeit felhasználva segítjük az óvoda gyermek és felnőtt közösségének alakítását.

- Esztétikus környezet és eszközök biztosítása érdekében, kihasználjuk a pályázati lehetőségeket.
- Az élethosszig tartó tanulással alapozzuk meg, hogy korszerű és tudományosan megalapozott ismereteket tudjunk nyújtani gyermekeink számára. Ennek eléréséhez önmagunkat szakmailag folyamatosan fejlesztjük: továbbtanulással, továbbképzéseken való részvétellel, belső tudásmegosztással, óvodai jó gyakorlataink kidolgozásával.
- A tevékenységek rendszerébe beépítjük a gyermekek életkorának megfelelő, szabályos közlekedésre nevelést. Célunk az, hogy az óvodán kívül is tudjanak biztonságosan, balesetmentesen közlekedni.
- Zöld óvoda megvalósítása érdekében a szelektív hulladékgyűjtést megvalósítjuk a gyermekek, szülők és a munkatársak körében is.

4. Gyermekképünk

„A gyermek legfőbb joga, hogy gyermekéveit gyermekként élje meg. A felnőttek pedig legfontosabb kötelessége, hogy ezeket a gyermeki jogokat elismerje, elfogadja, és saját szülői, gondozói és nevelői minőségében ezeknek az érvényre juttatását teljes erővel támogassa.” /Gyermeki jogok és szükségletek nyilatkozata/

Óvodánkban a nevelés középpontjába a gyermeket és a pedagógust állítjuk. Felvállalva a 2,5 – 3 évestől az iskolába lépésig a gyermek fejlődésének támogatását.

A gyermekhez, mint egyedi szociális lényhez, az életkori sajátosságok, különbségek, szükségletek ismeretében közelítünk.

A tevékenységek tudatos befolyásolásával segítjük személyiségük fejlesztését, az eltérő adottságokra, képességekre, szokásokra, érésbeli, vérmérsékleti különbségekre támaszkodva.

Mindezek alapján gyermekképünk:

- derűs, boldog, vidám, kiegyensúlyozott
- nyitott, tudásvágygal rendelkező,
- érdeklődő, ismeretek befogadására képes
- kreatív
- jól kommunikáló
- edzett, egészséges
- társakat kereső, együttműködő, segítőkész
- korának megfelelő mértékben empátikus játészó csoporttárs
- önfegyelmel, önállósággal rendelkező gyermek.

A gyermek mással nem helyettesíthető erkölcsi szellemi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény.

A gyermeki személyiség kibontakoztatása érdekében minden területen magas színvonalú, szeretetteljes nevelésben részesítjük gyermekeinket, meglévő hátrányaikat csökkentve. Igyekszünk élményekben gazdag, boldog óvodás életet teremteni intézményünkben.

A szabad játékhoz jó légkört, kellemes hangulatot, biztonságos környezetet és érdeklődésüknek megfelelő eszközöket biztosítunk. Mindezt jól felkészült, gyerekszerető szakemberek alkalmazásával tesszük.

Az óvodai élet mindennapjai során a formális és informális tanulást támogató programokon fontos lehetőséget biztosítunk a gyermeki személyiség fejlődésére, környezettudatos magatartásra, művészeti és kreatív képességek kibontakoztatására, hátrányok kompenzálására, és az egészségtudatosság elterjesztésére. Ezek hatékonyan segítik az adott kompetenciák fejlesztését.

Segítjük a személyiségformálás óvodai feladatait, az iskolaérettség elérését, melynek nélkülözhetetlen feltétele:

- megfelelő inger gazdag környezet
- kapcsolatteremtés képessége
- megfelelő kommunikáció
- megfelelés az elvárásoknak
- konfliktuskezelés

5. Óvodaképünk

Hajdúsámsonban a mi óvodánk az egyetlen, melynek következtében a szülők szabad óvodaválasztása nem igazán realizálódhat. Szeretnénk ezért olyan feltételeket, lehetőségeket kínálni, hogy általa a szülők többségének igénye kielégítést nyerjen, és nem kényszerből, hanem pozitív meggyőződésből hozzák óvodánkba gyermekeiket.

- Az egyenlő bánásmód biztosításával esélyt kap minden kisgyermek a személyiségének szabad kibontakoztatására.
- Szeretetteljes, családi, nyugodt, derűs légkörben, fejlesztő játékok és tevékenységek között válogathatnak a gyermekek. Sokoldalúan képzett, színes egyéniségű, gyermekszerető óvónők, pedagógiai asszisztensek és dajkák veszik körül őket.
- Tudatos nevelőmunkánkat jellemzi a ráfigyelés, odafigyelés. A felkínált tevékenység a gyermekeknek lehetőség, a felnőtteknek kötelesség.
- A gyermekek testi-lelki szükségleteit figyelembe véve, egyéni bánásmód alkalmazásával folytatjuk oktató-nevelő munkánkat.
- A gyermekek rendezett, esztétikus környezetben, biztonságban, boldogan tölthetik óvodás éveiket.

- Legféltebb kincsünk a gyermek, legfőbb érték pedig a kisgyermekre jellemző kíváncsiság. A szabad játékon keresztül a felfedezés és az alkotás örömeivel, az önmegvalósítás élményével gazdagodnak, így sajátítanak el ismereteket.
- Óvodánkban állandóan történik valami „érdekes”, mert életünket úgy szervezzük, hogy sok legyen benne a közös élmény, a közös tevékenység.
- Nem az egyéni különbségek megszüntetésére, hanem annak elfogadtatására törekszünk. Minden kisgyermeket önmagához képest fejlesztünk, segítjük tehetségük kibontakoztatásában, esetleges hátrányaik leküzdésében egyéni tempójuknak, érési sajátosságainak megfelelően, a családokkal együttműködve.
- Gyermekink az óvodáskor végére testileg, lelkileg, szociálisan egészségesen fejlődő, kiegyensúlyozott, nyitott, kreatív, pozitív énképpel rendelkező, az iskolát érdeklődéssel váró gyermekekké válnak.

6. Pedagógiai munkánkat meghatározó alapelveink

- A gyermekkel való foglalkozást hivatásnak tekintjük, melynek alapja a feltétel nélküli szeretet. Hisszük, hogy a szeretetteljes gyermeki nevelés által boldog, tartalmas, felejthetetlen élményekben gazdag óvodáskort tudunk teremteni, melyre a későbbiek során jól lehet építkezni.
- A gyermekek tisztelete, elfogadása, védelme, mindenekfelett álló érdeke egységet alkotnak nézeteinkben. Minden egyes kisgyermeket önálló személyiségként fogadunk el, maximálisan tiszteletben tartva egyéniségét, személyiségét, különbségét, jogait.
- A gyermek nevelése a család joga, az óvodáé a kiegészítő szerep és a hátrányok csökkentése. Alapvető követelménynek tartjuk, hogy óvodásaink megkapjanak minden segítséget testi, pszichés és mentális fejlődésükhöz, egyéni szükségleteik kielégítéséhez. Érezzék, hogy ránk mindig számíthatnak, sikereiknek örülünk, nyugalmat, biztonságot nyújtunk számukra.
- Az óvodai nevelőmunkánk jellemzője a gyermekek egyéni szükségleteinek tiszteletben tartása, az őszinte érdeklődésen, elfogadáson alapuló magatartás és a nagyfokú tolerancia.
- Tudatos munkánk elsősorban a gyermek semmi mással nem pótolható tevékenységére, a játékra épít. Nevelésünk tartalma lehet minden olyan élmény, tapasztalat, ismeret, ami a gyermek környezetéből származik.

- A nevelés valamennyi területén nélkülözhetetlennek tartjuk a következetesség elvét, intézkedéseinknek a gyermek személyiségéhez kell alkalmazkodnia.
- Az utánzás a gyermeki tanulás alapvető formája, ezért az óvónő modell-szerepe kiemelt jelentőségű. Az óvodapedagógus beszédmodora, érzelmi, és viselkedésbeli kulturáltsága legyen állandó minta gyermekeink számára. Ehhez igazítjuk az óvoda többi dolgozójának viselkedését is. Nevelői magatartásunk, beállítódásunk nyújtson modellt a családi nevelés számára is.
- Segítjük a gyermeki személyiség fejlődését, a pozitív önkép és önbizalom kialakulását a tevékenységeken keresztül. Utat engedünk önkifejezési törekvéseiknek a társas közegben.
- Élmények, tevékenységek mentén alakítjuk ki a gyermekek társas kapcsolatait, ezzel segítjük a közösségbe történő beilleszkedésüket.
- Legyenek képesek együtt, majd modellkövetéssel a problémák megoldására, a konfliktusok kezelésére, az alapvető szabályok betartására.
- Az óvodai nevelés teljes ideje alatt szem előtt tartjuk, hogy a nevelés valamennyi pillanata alkalmas arra, hogy spontán, vagy irányított módon tanuljanak a gyermekek, és kibontakozhassanak egyéni képességeik.
- A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek és más országok gyermekeinek saját kultúráját tiszteletben tartjuk.
- Szorosan együttműködünk a családokkal és a nevelőmunkát segítő szakemberekkel.
- Biztonságos óvoda vagyunk, a Zöld óvoda tartalmi feltételeit beépítjük az óvodai nevelés folyamatába.
- Törekszünk környezettudatos, környezetre figyelő magatartásformák és szokások kialakítására, amelyek magukba foglalják a szűkebb és tágabb környezet, kulturális és természeti értékek megismertetését, megszerettetését és annak megóvására való nevelést.
- IKT-eszközöket is alkalmazunk óvodai gyakorlatunkban. A gyermekek életkori sajátosságait, egyéni képességeit, érdeklődési körét figyelembe véve építjük be a mindennapi óvodai életbe.

6.1. Jövőképünk:

Szeretnénk olyan óvodát működtetni, amely biztosítja a sokszínűséget, lehetőséget teremt a személyiség sokoldalú kibontakoztatásához.

Maximálisan figyelembe kívánjuk venni a szülők által felmerülő igényeket. Érezzék azt, hogy munkánkkal megvalósítjuk gyermekük minden oldalú fejlesztését.

Nagy hangsúlyt fektetünk a szükséges felzárkóztatásra, ugyanakkor kiemelt figyelmet fordítunk a tehetség ígéreték fejlesztésére. Ennek eléréséhez önmagunkat szakmailag folyamatosan fejlesztjük, továbbtanulással, továbbképzéseken való részvétellel, belső tudásmegosztással, óvodai jó gyakorlatok kidolgozásával.

Biztosítjuk az érzelmileg derűs, meleg, biztonságos családi légkört. A XXI. századnak megfelelő infrastruktúrát, esztétikus gyermekbarát külső környezetet.

Mindezek megvalósításához számunkra elengedhetetlen a szülők támogató együttműködése, hatékony közreműködése, folyamatos kommunikációja, részvétele.

7. Pedagógia programunk céljai és feladatai

7.1. Céljaink:

Az óvodai nevelés célja a gyermeki személyiség kibontakoztatása, testi, lelki, és szociális fejlődésének elősegítése.

A valódi esélyegyenlőség megteremtésére, a gyermek érzelmi, értelmi intelligenciájának, kompetenciájának fejlesztésére, egyensúlyára törekszünk. Az „Esélyteremtő Óvoda” projekt keretén belül megszerzett ismereteink, tapasztalataink beépítésére, alkalmazására törekszünk nevelő munkánk során. A környezettudatos magatartást, egészséges életmódra nevelés szemléletének megalapozását, szokásainak kialakítását, érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelést, az anyanyelvi, értelmi fejlesztést, valósítjuk meg óvodánkban.

Célunk meghatározásánál figyelembe vettük az Országos Óvodai Alapprogram irányelveit, a Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Program szellemiségét, s ezeket ötvöztük a helyi sajátosságokat, igényeket figyelembe vevő elképzeléseinkkel, gyakorlatunkkal. Az óvodai nevelés a teljes óvodai életet magában foglalóan, komplex tevékenységek keretében folyik.

Az óvodás gyermekek egyéni képességeit felfedezve, megismerve, az eltérő fejlődést figyelembe véve, derűs, elfogadó légkörben, élménygazdag környezetben folyik a gyermeki személyiség kibontakoztatása. Változatos tevékenységek biztosításával, a fejlesztést szolgáló

hatások összehangolásával, korszerű szemlélet megvalósításával folytatjuk a gyermekek fejlesztését, melynek során elengedhetetlen

- a szabad játék elsődlegessége,
- a gyerekközpontúság érvényesítése az elveinkben és a gyakorlatunkban,
- az életre való felkészítés, a magyarságtudat alakítása, és néphagyományaink ápolása,
- az egészséges életmód, egészségtudatosság kialakítása, mozgásfejlesztés,
- az együttműködésre, kooperációra és kommunikációra képessé tenni a gyermekeket.

7.2. Feladataink:

- A gyermekek tisztelete és jogainak érvényesítése, a másság, és a különbözőségek elfogadása.
- A gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítése.
- A nevelés elsődlegességének hangsúlyozása
- Elegendő idő, hely és eszköz biztosítása a semmi mással nem pótolható szabad játéokra.
- A tevékenységnek és a cselekvésnek kiemelt szerepe a nevelés során.
- A gyermek mozgásigényének feltétel nélküli biztosítása.
- Az esélyegyenlőség megteremtésére való törekvés.
- A gyermekek differenciált, egyéni fejlesztése, felzárkóztatás, és a tehetséggondozás.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése.
- Gyermeki önállóság szélesítése, a mozgástér biztosítása.
- Esztétikus, higiénikus optimális környezet biztosítása.
- Az óvodapedagógusok szakmai önállóságának tiszteletben tartása.
- Környezettudatos, biztonságos óvoda kialakítása.
- Szülőfölköz kötődés megalapozása.

8. Innovációs törekvéseink

Az intézményünkben dolgozó valamennyi pedagógus elkötelezett a szakmai fejlődés- és megújulás iránt.

Rendszeresen tájékozódunk a pedagógia tudományára és az óvodapedagógiára vonatkozó legújabb eredményekről, kihasználjuk a továbbképzési és pályázati lehetőségeket. Mindezeket

tesszük azért, hogy az óvodánkba járó gyermekeknek minél színvonalasabb és sokrétűbb nevelési, oktatási és fejlesztési lehetőségeket biztosítsunk.

8.1. Pályázatok kitüntető címek:

Fontosnak tartjuk, hogy intézményünk és a hozzánk járó gyermekek is részesüljenek az országosan meghirdetett programok és pályázatok által nyújtott lehetőségekből.

Ezért nevelőtestületünk támogatásával csatlakoztunk több kiemelt figyelmet érdemlő programhoz is.

8.1.1. Anyagi támogatással járó pályázati lehetőségek

Erasmus+ program (Tempus Közalapítvány):

Óvodánk is részt vesz az Erasmus+ programban, így számtalan élménnyel gazdagíthatjuk a gyermekeket, az óvodapedagógusok számára pedig szakmai fejlődési lehetőséget is biztosíthatunk.

A program segítségével új pedagógiai módszereket és megoldásokat, más munkaszervezési folyamatokat ismerhetünk meg, ugyanakkor fontos megemlíteni a személyiségfejlődés lehetőségét is, hiszen más kultúrák megismerése és a közösen szervezett munka által számos olyan készségünk is fejlődik, amelyeknek a mindennapi életben is hasznát vesszük. Elég, ha a toleranciára, az együttműködési és kommunikációs készségekre, a kreativitásra vagy a hatékony problémamegoldásra gondolunk. Nem elhanyagolható az sem, hogy a nemzetközi tapasztalatszerzésnek köszönhetően az európai dimenzió is megjelenhet az intézményben, amiből a gyerekek, a szülők és az óvodai munkatársak egyaránt profitálhatnak.

Az eddigiekben hagyományörzés (2018) és környezettudatosság, környezetvédelem és fenntarthatóság (2020) témákban nyertünk pályázatokat.

Szándékunkban áll a jövőben is kihasználni ezt a pályázati lehetőséget.

Kincses Kulturóvoda (Emberi Erőforrások Minisztériuma):

A program célja, hogy az óvodai és a kulturális intézményrendszer együttműködését erősítése annak érdekében, hogy a kulturális tartalmak minél sokrétűbben épüljenek be óvodánk helyi pedagógiai programjába, és ebből adódóan intézményünk egyre tudatosabban vegye igénybe a kulturális intézmények küldetéséből fakadó, nevelést segítő programokat.

A múzeumoknak, könyvtáraknak, közművelődési és művészeti intézményeknek kiemelt szerepük van a gyermekek személyiségformálásában, identitásuk erősítésében, képességeik

kibontakoztatásában, erkölcsi és érzelmi fejlődésük ösztönzésében; felszínre hozzák a gyermekekben rejlő kreativitást, növelik önbizalmukat, kapcsolatteremtő, önkifejező, problémamegoldó és konfliktuskezelő képességüket, aktivitásukat és erősítik motiváltságukat. 2018-ban első alkalommal nyertük el ezt az anyagi támogatást, mely lehetőséget teremt arra, hogy az anyagi nehézségekkel küzdő szülők gyermekei is részesei lehessenek a színház- és múzeumlátogatásoknak, egyéb más kulturális programoknak. 3 évente van módunk arra, hogy újabb és újabb pályázatot nyújtsunk be. Ezzel a lehetőséggel a jövőben is élni fogunk.

Esélyteremtő Óvoda (Oktatási Hivatal):

A projektben az OH által kidolgozott és az Emberi Erőforrások Minisztériuma által elfogadott kiválasztási szempontoknak megfelelően vesz részt óvodánk. A projektbe két kritérium alapján kerülhetett be intézményünk: a hátrányos helyzetű gyermekek aránya meghaladja a gyermeklétszám 10 %-át, és az intézmény legalább egyszer részt vett a megelőző nevelési években az IPR programban. Az „Esélyteremtő óvoda” projekt a pedagógiai tevékenység hatékonyságát segíti, egyben az óvodai fejlesztő programot (IPR) váltja fel.

Az „Esélyteremtő óvoda” projekt célja, hogy országszerte létrejöjjön egy olyan intézményhálózat, melynek tagjai az esélyteremtő nevelési eljárásokat eredményesen alkalmazzák és képesek azokat más óvodákkal is megismertetni, az óvodapedagógusok szakmai továbbképzését támogatni. Mindezzel hozzájárulva a hátránykompenzáló képesség hatékonyságához, a társadalmi helyzetből fakadó hátrányok mérsékléséhez. Intézményünk 2017 óta vesz részt a projektben.

8.1.2. Anyagi támogatással nem járó programok, kitüntető címek:

Zöld Óvoda program (Magyar Mezőgazdasági Múzeum):

Fontosnak tartjuk, hogy óvodásaink a korcsoportjuknak megfelelő élményekre és tapasztalatokra építő, azaz tevékenységorientált környezeti nevelésben részesüljenek. A program támogatja az óvodai környezeti nevelést, melynek feladata az európai normáknak, ezen belül a hazai jellegzetességeknek megfelelő környezettudatos magatartásminták, értékek és életviteli szokások átadása, átvétele, valamint a fenntarthatóságra nevelés gyakorlati megvalósításának elősegítése. Intézményünk 2019-ben csatlakozott a programhoz.

Madárbarát Óvoda cím (Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület):

A Madárbarát Óvoda alprogram a madárvédelem mellett kiemelkedően jó lehetőségeket kínál a gyerekek nevelésében, az óvoda nevelési programjának fejlesztésére, bővítésére.

Elősegíti a természeti értékek és a természetvédelem célkitűzéseinek megismerését, népszerűsítését; növeli a természetvédelem támogatóinak körét.

Mivel a városi madarak hozzászoktak az ember jelenlétéhez, az odúhoz a fiókáit etetni érkező, vagy a madáritatóban fürdő madarak megfigyelése életre szóló élményt jelent a gyerekeknek.

A madarak kínálta pedagógiai lehetőségeket télen sem kell nélkülöznie a madárbarát óvodának. A nyüzsgő madáretetők, különösen a csoportszoba ablakába helyezett ablaketető életének megfigyelése a zord időszakban is remek elfoglaltságot jelent.

A programhoz 2019-ben csatlakoztunk.

Boldog Óvoda (2018) és Örökös Boldog Óvoda (2020) program (Jobb Veled a Világ Alapítvány):

A Boldog Óvoda programjának fókuszában az áll, hogy hogyan lehet a negatív gondolkodásmódon változtatni és optimista hozzáállást kialakítani a gyermekek körében is. Olyan tudományosan is igazolt programban veszünk részt, mely a pozitív pszichológia módszereire épül, ami mind a gyermekek, mind a pedagógusok jólétével foglalkozik, és ahol lehetőség van a szülőket is bevonni a programba. Az a cél, hogy a tudásátadást és az életben szükséges kompetenciák fejlesztését összhangba hozzuk az óvodai nevelésben, valamint a program egyes elemeit beépíthessük a gyermekek szociális- és érzelmi nevelésébe.

A programnak köszönhetően optimista, magabiztos és kitartó gyermekeket nevelhetünk, akik megoldandó feladatként kezelik a mindennapi kihívásokat, észreveszik az élet szépségeit, az örömteli pillanatokot, és boldog, határozott, pozitív énképpel rendelkező iskolássá, majd felnőtté válnak.

Biztonságos Óvoda (2017) (Országos Rendőr-főkapitányság):

A pályázat célja a gyermekeket érintő legfontosabb közlekedésbiztonsági ismeretátadás támogatása, valamint az óvodai nevelési programba integrálható közúti közlekedésbiztonsági módszertan és oktatási segédletek megismertetése az intézményekkel, óvodapedagógusokkal, és ezáltal az intézmények közlekedésre nevelési tevékenységének támogatása.

A program elemei jól beépíthetőek az óvodai nevelés külső világ tevékeny megismerése, környezetismereti tartalmakkal című fejezetébe, és hasznos, a mindennapokban jól

hasznosítható ismereteket és gyakorlati tapasztalatokat nyújtanak a gyermekek számára.

8.2. Jó gyakorlatok:

Intézményünkben több olyan jó gyakorlattal is büszkélkedhetünk, melyek alkalmasak arra, hogy bemutassuk velük óvodánk egyéni arculatát, magas színvonalú oktató- nevelő munkánkat, valamint a gyermekek számára biztosított változatos és színes tevékenységek sokaságát.

Jó gyakorlataink egy részében a gyermekek számára biztosított tehetséggondozó szakköröket öltöttük formába, míg a másik részben a már hagyománnyá vált programjainkat örökítettük meg.

Jógyakorlataink részletes leírása Pedagógiai Programunk „Függelékek” pontjában olvasható.

9. Óvodai nevelésünk feladatai

Az óvodai nevelés feladata az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés, az egészséges életmód alakítása, az anyanyelvi- és az értelmi fejlesztés és - nevelés megvalósítása.

9.1. Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek életkori sajátossága hogy érzelmei vezérlik. Ebből következik, hogy a környezetében szerzett tapasztalatokat és benyomásokat érzelmileg közelíti meg és értékeli önmaga számára.

Óvodai életünk egészét átszövő feladatunk a gyermekek érzelmi életének gazdagítása, közösségi magatartásuk megalapozása. Óvodánkban a beszoktatást a gyermekek egyéni igényeihez igazodva rugalmasan kezeljük.

Meggyőződésünk, hogy érzelmi nevelés nélkül az óvodás gyermeket nem lehet sikeresen nevelni, fejleszteni. Erre építve szervezzük meg a gyermekek óvodai életét, napi tevékenységeit.

Az érzelmi alapigényeiket kielégítjük, például a biztonságérzetet, védettségérzetet, hiszen ez a feltétele annak, hogy a gyermekek környezetük iránt érdeklődést mutassanak, kezdeményezzenek, más emberekhez kötődjenek.

Kialakítjuk és fejlesztjük a gyermekek erkölcsi tulajdonságait: az együttérzést, a segítőkészséget, az önzetlenséget, és a figyelmességet.

A gyermekek önállóságát, önfegyelmét, kitartását, feladattudatát, szabálytudatát, szokás- és normarendszerét alapozzuk meg óvodáskorban. Nyugodt, családi légkörben alakítjuk ki a gyermekek érzelmi kötődését társaikhoz és a felnőttekhez egyaránt. Olyan hangulatot teremtünk a gyermekeink számára, amely kapcsolatteremtésre, cselekvésre, játékra, együttműködésre ösztönzi őket.

Nevelőmunkánk során igen eltérő, egyéni érzelmi kívánalmakkal, igényekkel találkozunk. Meggyőződésünk, hogy az olyan óvodai atmoszféra, amely sokoldalú, széleskörű, sokszínű érzelmi kifejezéseket és pozitív élményeket tesz lehetővé, nagymértékben hozzájárulhat a gyermekek boldog alaphangulatának kifejlődéséhez és ezzel együtt a mások megértésére való képesség kialakulásához. (Örökös Boldog Óvoda)

Célunk:

- Nyugodt, kiegyensúlyozott barátságos légkör biztosítása.
- Olyan gyermekek nevelése, akik derűsek, bizalommal, szeretettel fordulnak környezetükhöz, a felnőttekhez, társaikhoz.
- Viselkedési formák, jó szokások kialakítása, melyek a későbbi életük során alapszükségletként funkcionálnak, és alkalmassá teszik őket a közösségi élet normáival való azonosulásra.
- Gyermekeink nevelése annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
- Etikai normák közvetítése, az erkölcsi tulajdonságok erősítése, gondolkodásuk és viselkedésük pozitív értékrend szerinti alakítása.
- Óvodásaink képesek legyenek felfedezni a természetben és az emberi környezetben megmutató szívet, jót és megbecsülni azt.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeink inkluzív nevelése.

Feladatunk:

- A mások iránti tisztelet, megbecsülés érzésének fejlesztése.
- A másság, a különbözőségek elfogadására való képesség megalapozása.
- Alapvető udvariassági szokások, magatartásmódok fejlesztése.
- A társas élet szabályaihoz való alkalmazkodás és az önértékelés erősítése.

- Pozitívumokból kiinduló értékelés.
- Önérvényesítés elősegítése, a gyermeki önkifejezés biztosítása.
- Mintakövető magatartással példaadás.
- A szülőföldhöz való kötődés megalapozása.
- A személyes és csoport élet hagyományainak ápolása.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Ragaszkodnak óvodájukhoz, társaikhoz, felnőttekhez, és ezt érzelmekben, szavakban és tettekben is kifejezik.
- Egymás iránt érdeklődnek, fokozatosan megtanulnak másokkal együttműködni, alkalmazkodnak egymáshoz.
- Elfogadják a másságot, különbözőséget.
- A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- Igényükké válik a helyes viselkedés és cselekvés alapvető szokásainak, szabályainak betartása, egymást is megkérlik erre.
- Kitartóak, türelmesek a kívánt feladatok végrehajtásában, képesek a megkezdett tevékenységet befejezni.
- Próbálkoznak döntési, választási lehetőségeikkel, igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat, problémákat.
- Konfliktus helyzetekben képesek egymással egyezkedni, törekednek az önmérsékletre, kerülnek az agresszív megoldásokat.
- Hazaszeretete, szülőföldhöz való ragaszkodása kialakul a megélt élmények, szűkebb, tágabb környezetük megismerése által.

9.2. Egészséges életmód

Az egészséges életmód magába foglalja a természet szeretetét és védelmét, az egészséges táplálkozást és testi fejlődést.

Óvodánkban kiemelt jelentőséggel bír az egészséges életvitel igényének kialakítása. Azt valljuk, hogy az egészséges gyermek csak egészséges környezetben létezhet, ezért fontos feladatunknak tekintjük az egészséges óvodai környezet kialakítását, fenntartását. Olyan optimális körülményeket teremtünk, melyek segítik óvodásainknak a helyes szokások kialakulását, megszilárdítását az egészséges életmód területén.

Arra törekszünk, hogy jól tudjanak alkalmazkodni a környezet változásaihoz, kialakítjuk a környezettudatos gondolkodás és magatartás alapjait.

Az egészséges gyermekek fejlődését a rugalmas napirenddel és heti renddel biztosítjuk.

Célunk:

- A gyermekek életkorának és egyéni fejlettségének megfelelő egészséges testi-lelki fejlődés elősegítése.
- Olyan környezet biztosítása, ami elősegíti az egészség megtartására, megerősítésére az egészséges életvitelre történő felkészítést.
- Az egészségük védelme, óvodába lépéstől az iskolába kerülésig a korosztályra jellemző fiziológiai, életkori sajátosságok figyelembe vételével: gondozási tevékenységgel, mozgásigény kielégítésével.
- Az egészségi állapot pozitív irányú befolyásolása fejlesztő tevékenységekkel.

Feladatunk:

- A gyerekek gondozása, testi-lelki szükségleteinek, egyéni igények szerinti kielégítése.
- A gyerekek egészségének óvása, védelme, edzése.
- Mozgás igényük kielégítése, harmonikus, összerendezett nagy és finommozgásuk fejlesztése.
- Az egészséges életmód szokásainak kialakítása: a testápolás, étkezés, öltözködés, és pihenés terén
- A helyes életritmus kialakítása a folyamatos és rugalmas napirend és hetirend megtervezésével, és megszervezésével.
- A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges, biztonságos környezet biztosítása.
- Az egészségtudatosság, egészséges táplálkozási szokások kialakítása, az egészségmegőrzés.
- A betegségmegelőzés fontosságának erősítése: folyadékpótlás, zöldség és gyümölcs fogyasztás, tüsszentéskor köhögéskor zsebkendőt használata, kézmosás jelentősége.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, környezettudatos gondolkodás, magatartás megalapozása.
- Megfelelő szakemberek bevonásával prevenció, korrekció, testi-lelki, nevelési feladatok ellátása, szülővel, óvodapedagógussal együttműködve.

- Felső légúti és allergiás megbetegedések megelőzésére a sószoza használata.

Az egészségnevelés területei:

- egészséges táplálkozás
- mindennapos testnevelés, testmozgás
- személyi higiéné
- testi és lelki egészség fejlesztése, viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése.
- baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Egészséges táplálkozás

Az óvodás gyermekek egészséges táplálkozási szokásait megerősítjük az óvodai étkeztetés során.

Óvodánk saját főzőkonyhával rendelkezik. Önállóan tudjuk biztosítani az egészséges, megfelelő tápanyag összetételű ételeket.

Étrendünk megfelelő arányban tartalmazza a gyermekek fejlődéséhez szükséges vitaminokat, ásványi anyagokat és tápanyagokat. Erről az étlapon heti rendszerességgel adunk tájékoztatást a szülőknek.

Mindennap biztosítunk friss zöldséget vagy gyümölcsöt.

Fokozatosan, nagy odafigyeléssel ismertetjük meg, és igyekszünk megkóstoltatni, megszerettetni az új ízeket, ismeretlen ételeket óvodásainkkal.

Kialakítjuk a kulturált étkezés szabályait, amit óvodás kor végére minden gyermek elsajátít.

Odafigyelünk az étkezési illemszabályok betartására:

- Az étkezést csendes beszélgetés, nyugodt hangulat jellemezze
- Esztétikus legyen a terítés, az edényeket biztonságos fogással szállítsák, az evőeszközöket rendeltetésszerűen használják, helyesen fogják.
- A gyerekeknek biztosítjuk a tálból való szedést, kancsóból való töltést, a kenyér önálló megkenését.
- Ügyeljenek az asztal, és a környezetük rendjére, tisztaságára.
- Használják a szalvétát étkezés után.

Folyamatos napirend miatt az étkezés utáni feladatokat a dajka néni segítségével, a segíteni kívánó gyermekek végzik / terítő leszedése, összehajtása, morzsa felsöprése/

Ételallergiás gyermekek számára orvosi szakvélemény alapján a számukra előírt ételeket biztosítjuk.

A csoportszobában odafigyelünk arra, hogy a mindennapos portalanítás, felmosás, fertőtlenítés, szellőztetés megtörténjen.

Zöldség és gyümölcsnapokat tartunk heti rendszerességgel.

Lehetőséget biztosítunk a gyermekek számára egyszerű saláták elkészítéséhez (pl: gyümölcs és zöldség saláták). Ezen túlmenően biztosítjuk a nap bármely szakában a folyadékpótlást.

Évente 3 alkalommal szervezünk a csoportok számára egészséghetet vagy napot, ahol játékos formában is megismerkedhetnek az egészséges étkezés, testápolás, egészségvédelem szabályaival.

Higiénés szokások kialakítása

Személyre szóló segítséget nyújtunk a gyermek fejlettségének, igényének, kérésének megfelelően, öltözködésben, tisztálkodásban.

A gyermekekkel megtanítjuk, betartatjuk a kézmosás, a szappan használatát, a kéztörlést, a wc használatot, fogmosást.

Különösen figyelünk a tisztálkodási eszközök rendben tartására.

A testápolás során megtanulják a gyerekek a különböző eszközök takarékos használatával környezetük védelmét is.

Elegendő időt, helyet biztosítunk a gyermekek számára az öltözködési feladatok elvégzésére rugalmas napirenddel.

Kialakítjuk annak az igényét, hogy a gyermekek az időjárásnak megfelelően változtassanak öltözködésükön, segítjük, hogy az öltözködés, vetkőzés sorrendjét tartsák be.

Visszajelzéseinkkel megerősítjük a gyermekek próbálkozásait, önállóságuk fejlődését elősegítve.

A gyermekek egészségmegőrzése érdekében biztosítjuk a mindennapi levegőzést, mozgást, testedzést

Mindennapos testnevelés

A mindennapi szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme az óvodai életünknek. A gyermekek a természetes nagymozgásokat, mozgáselemeket egyénileg gyakorolják a sokféle mozgásfejlesztő eszközökön. Emellett a néhány percig tartó szervezett mozgásos tevékenységeink jól szolgálják a gyermekek mozgáskoordinációjának fejlesztését. Fontosnak tartjuk, hogy a játékos mozgás az óvodai élet mindennapjaiban még hangsúlyosabbá váljon.

Az óvodánk jól felszerelt tornatermekkel rendelkezik, emellett minden csoportnak van saját udvar része és terasza, ahol biztosított a szabad levegőn való intenzív mozgás.

Országos felmérés adatai alapján tudjuk, hogy már óvodáskorban magas azoknak a gyermekeknek a száma, akiknél különböző tartási rendellenességet fedeznek fel, ennek megelőzése céljából kidolgozott program alapján prevenció tartásjavító és lábtornát végzünk heti rendszerességgel. Vázizomzat erősítésével a tartási rendellenességek kialakulását, javítását kívánjuk csökkenteni.

Feladatunk:

- testi fejlődés elősegítése
- vázizomzat és a láb izmainak erősítése, nyújtása
- mozgásműveltség fejlesztése
- törzsizomzat, alsó-felső végtagizomzat arányos fejlesztése
- hajlékonyság, lazaság fejlesztése
- motoros képességek fejlesztése

Az 5-7 éveseknek lehetőségük van heti 2 alkalommal tornateremben együtt játszani és tornázni, ezzel biztosítjuk a megfelelő mozgás fejlesztését.

Délutáni pihenés

Gyerekeink délutáni nyugodt pihenésére megteremtjük az optimális feltételeket (szellőztetés, csend, nyugalom). Mindennapjaink elmaradhatatlan eleme az alvás előtti meghitt mesélés, altatók dúdolása, mely megnyugtatja, elcsendesíti a gyermekeket.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Az egészséges életvitel iránti igény kialakul a gyermekekben.
- Testi szükségleteiket kulturált módon, önállóan, szükség esetén ki tudják elégíteni.
- Szokásukká válik a rendszeres, tisztálkodás, fogmosás, melyet szükség szerint önállóan végeznek.
- Vigyáznak a tisztálkodási eszközökre, a mosdó rendjére.
- Zsebkendőjüket köhögéskor, tüsszentéskor önállóan használják.
- Önállóan öltöznek, vetkőznek, ruháikat ki-be gombolják, cipőjüket befűzik, bekötik, vigyáznak az öltöző rendjére.
- A kulturált étkezés szokásait elsajátították.

- Ismerik és betartják a baleset megelőzés szabályait.
- A mozgásuk harmonikus, összerendezett.

9.3. Anyanyelvi nevelés, értelmi fejlesztés

9.3.1. Anyanyelvi nevelés

Az anyanyelvi kommunikációs nevelésünk átfogja az óvodai nevelőmunkánk minden területét. Komplex módon valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatunk.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, fokozására, a gyermekek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszokra, figyelmet fordítunk.

Felhívjuk a szülők figyelmét a beszélgetéseknek, a beszélgetéssel kísért együttes tevékenységeknek a gyermekek értelmi és érzelmi fejlődését serkentő, a szülő-gyermek kapcsolatot erősítő hatására.

Célunk:

Az anyanyelvünk ismeretére, helyes használatára, megbecsülésére, szeretetére nevelés.

Feladatunk:

- A gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, nyelvi és kommunikációs készségük kibontakoztatása, fejlesztése.
- A megtervezett és felépített anyanyelvi játékok alkalmazása, differenciált módon, egyéni fejlettséget figyelembe véve.
- Biztonságos, elfogadó, szeretetteljes légkör megteremtése, ahol bátran elmondhatják a gyermekek gondolataikat.
- Beszédészlelésük, beszédmegértésük fejlesztése változatos módszerekkel, spontán beszédhelyzetekkel.
- Kérdések feltevésével a gyermekek gondolkodásának fejlesztése, párbeszéd helyzetek megteremtése.
- A beszédhibák megfelelő módszerekkel történő korrekciója, szükség esetén szakember bevonása.
- Helyes mintaadás és szabálykövetés.

9.3.2. Értelmi nevelés

Az értelmi képességek kibontakoztatása, az önálló, alkotó, aktív gondolkodás alapjainak lerakása nagyon fontos helyet foglal el óvodai nevelésünkben.

Célunk:

- A gyermekek eredendő kíváncsiságára és megismerési, tevékenységi vágyára épülő, a környező világot megismerni akaró képességek kibontakoztatása, fejlesztése.
- A sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges értelmi érettség elősegítése a cselekvés és a beszéd útján.

Feladatunk:

- A gyermekek eltérő érdeklődésére, kíváncsiságára építve változatos tevékenységek biztosításával tudásvágyuk felkeltése és kielégítése
- Egyéni, differenciál bánásmód alkalmazása.
- Ismereteik, tapasztalataik rendszerezése, bővítése.
- Az értelmi képességek / érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás/ kreativitásuk fejlesztése.
- Minden gyermek önmagához viszonyított fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítése, az eltérő fejlődésű, sajátos törődést igénylő gyermekek esetében korrekció.
- Tehetséggondozás megvalósítása.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról és környezetükről
- Képesek ismereteiket, élményeiket szóban kifejezni, kérdéseiket bátran megfogalmazni, érthetően folyamatosan kommunikálnak.
- Képesek az információk felfogására (érezékelés, észlelés, figyelem) megtartására (rögzítés, felidézés), feldolgozására (gondolkodási műveletek, képzelet, fantázia).
- Szívesen és nyelvtanilag helyesen beszélnek, kommunikációjuk során betartják a nyelvi szabályokat.
- Figyelmesen, nyugodtan meghallgatják mások mondanivalóját.

10. Az óvodai életünk tevékenységformái

10.1. Játék

„A gyermek játéka olyan sajátos, szabadon választott öntevékenység, mely külső céltól független, melyet örömszerzés kísér, és amelyben legsokoldalúbban és legoptimálisabban mutatkozik meg a gyermek önkifejezése és környezethez való viszonya” / Kovács György - Bakosi Éva 2007./

A gyermekek számára a játékot alapvető, legfontosabb, és legfejlesztőbb tevékenységnek tekintjük. Semmi mással nem pótolható szabadon és önként vállalt a cselekvés öröméért végzett gyermeki tevékenység, az óvodai nevelésünk leghatékonyabb eszköze. A játékon keresztül közvetítjük a legtöbb ismeretet a kisgyermek felé. Az óvodai játék egy életre szóló élményt nyújt, melyet örömszerzés kísér. A játék útján ismerkednek a világgal, tárgyakkal, azok tulajdonságaival, a valóság jelenségeivel, eseményeivel, az emberi kapcsolatokkal és magatartással, lehetőséget biztosít az ízlés és jellem formálásra. Ebben a tevékenységben adják a legtöbb jelzést személyiségükről, s kortárs kapcsolataik is ebben a szocializációs térben fejlődnek a legintenzívebben.

Értelmezésünk szerint a játék a tanulás legalapvetőbb formája. A játékban észrevétlenül tanul a gyermek, kipróbálhatja, feldolgozhatja, gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket, ugyanakkor megoldási módokat talál bizonyos élethelyzetekben való viselkedésre, kijátszhatja magából félelmeit, szorongásait, és újraélheti kellemes élményeit.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában a felnőtt, amely folyamatosan alakul át a társakkal történő együttjátszássá. A játékra mindenhol lehetőséget biztosítunk, de elsősorban a csoportszoba, és az udvar a helye a szabad játéktevékenységeknek.

Célunk:

- Olyan óvodai élet megszervezése, ahol a szabad játék az elsődleges.
- Megfelelő feltételeket biztosítunk a gyermeki szabadság, önállóság és kezdeményezőkézség tiszteletben tartásával, a gyermekek szabad képzettársításának, alkotókészségének, kreativitásának fejlesztésére.
- Szabad játék közben az intellektuális, mozgásos, szociális élmények többszöri átélésével önmaguk, környezetük és az emberi kapcsolatok megismerését segítjük el, egyben lehetővé tesszük a játékos tanulást.
- Megvalósítjuk játékon keresztül a gyermeki személyiség sokoldalú fejlesztését, személyiségük kibontakoztatását.

Feladatunk:

- Érzelmi, biztonságot adó, nyugodt légkör biztosítása,
- A játék legyen örömforrás, cselekvésre ösztönző, kíváncsiságot felkeltő.
- Harmóniát sugárzó, esztétikus környezet megteremtése.
- A napirenden belül a megfelelő játékokhoz elegendő idő hely eszköz és élmény szerzési lehetőség biztosítása, elfogadó, segítő támogató attitűd, differenciált módszerek.
- Biztosítjuk, hogy a gyermekek óvodába érkezésüktől önállóan választhassák meg játékaikat, játszótársaikat, a játékhoz szükséges eszközöket
- A fejlesztő játék során a gyermekek képességeinek megismerése, elősegítése egyénre szabottan, differenciáltan, hogy a fejlődés következő lépcsőfokára léphessenek.
- Társas kapcsolatok megfigyelése, segítése.
- Az egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek adása, a játék fejlesztése érdekében.
- A játék folyamán az óvodapedagógus tudatos jelenléte, indirekt irányítása, bekapcsolódása a játékba, együttjátás a gyermekekkel. Szükség szerint a gyermekek spontán játéka mellett, játéksituációkat kezdeményezünk.

A megvalósulás folyamata, a fejlesztés feltételei:

Meggyőződésünk, hogy kreatív játék ott alakulhat ki igazán, ahol a gyermekek szabadon dönthetnek arról, hogy mit, mikor, kivel, hogyan, mennyi ideig játszanak. Annak a gyermeknek, aki szabadon, kreatívan használhatja a rendelkezésre álló eszközöket, és akinek módja van befejezni az általa választott tevékenységet, fejlődése jó irányba halad. A játékhoz biztosítjuk a megfelelő helyet, időt, eszközöket és élményeket és tapasztalatszerzést. Arra törekszünk, hogy az elemi, pszichikus gyermeki szükségletet mindennap, visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul kielégítsük.

Óvodánkban a játék folyamán az óvodapedagógus tudatos jelenlétével biztosítjuk az indirekt irányítás felelősségét, mely azt jelenti számunkra, hogy mindig az adott szituációban döntjük el, hogy hogyan és mennyire avatkozunk be a gyermekek tevékenységébe. Kezdeményezünk játéksituációkat, ötleteinkkel, javaslatainkkal a gyermekek megnyilvánulásaihoz kapcsolódunk, utánozható mintát adunk a játéktevékenységekben.

Felhasználjuk a játék hatását, amelyben fejlesztjük a gyermekek értelmi képességeit, feladattudatát, önállóságát, figyelmét, pontosságát, kitartását. A fejlesztés érdekében építünk a gyermekek megismerési vágyára, kíváncsiságára.

Olyan játékokat kezdeményezünk, ahol megismerkedhetnek a természet adta anyagokkal (víz, homok, kavics, falevelek stb.).

A játéktevékenységekben adódó lehetőségeket felhasználjuk, az anyanyelvi fejlesztésre, ezáltal fejlesztjük beszédüket, kifejezőképességüket, és segítjük, hogy megfelelő hanglejtést és mimikát használjanak.

A gyermekek fejlődési ütemének figyelembe vételével szervezzük meg a tapasztalatszerzést a szabad játékban. Támogatjuk, segítjük a különös figyelmet igénylő gyermekek játékát, amelyben az egyéni fejlesztési lehetőségeket kihasználjuk.

Figyelünk, hogy a spontán, szabad játékot ne zavarjuk meg, tiszteletben tartjuk a gyermeki játék önállóságát. Csak akkor lépünk közbe: ha testi épségüket veszélyeztetik, a konfliktus helyzeteket a gyermekek nem képesek önállóan megoldani, ha zavarják egymást, vagy rongálják a játék eszközöket.

A játék szempontjából a legfontosabb szabályok:

- Egymás játékanak tiszteletben tartása.
- Egymás testi épségének megóvása és a játékeszközök óvása.
- A játék befejeztével a következő tevékenységhez szükséges mértékű rend megteremtése.

Játékformák - játéktípusok

Tartalma alapján:

- funkciós-gyakorló
- szerepes- szimbolikus-szerepjáték
- konstruáló-építő
- szabályjáték

Szociális jellege szerint:

- a gyermekek egyedüli játéka
- a gyermekek közös játéka
- gyermek-felnőtt közös játéka

Kezdeményező személye szerint:

- egy gyermek
- gyermekcsoport
- gyermek-felnőtt közös kezdeményezése

Történetiségét tekintve:

- múltat idéző
- jelenből táplálkozó
- jövőbe mutató játékok

A játéknak a többi játékhoz, tevékenységhez való viszonya szerint:

- önálló szabad játék
- komplex szabad játék /több játékforma együtt, ill. egymás után/
- kezdeményezett pedagógiai játék tanulási céllal.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Örömmel, önfeledten tudnak együtt játszani.
- Életkoruknak és szükségleteiknek megfelelő játékot választanak.
- Képesek önálló játék kezdeményezésekre, a különböző játékfajtáknak megfelelően.
- Vigyáznak saját, társaik és a csoport játékainak épségére.
- Képesé válnak a játékokban kialakult szabályok betartására, életkoruknak, egyéni fejlettségüknek megfelelően.
- A különböző játékeszközökkel az egyéni ötleteik alapján tevékenykednek, bonyolultabb alkotásokat is létre tudnak hozni, és kreatívan együtt tudnak működni, gondolkodni.
- A társaikkal való játékukat elfogadó, pozitív érzelmek kísérik.
- Aktívan részt vesz az erőfeszítést, ügyességét igénylő játékokban.
- A szabad játék során olyan kompetenciákat fejlődnek ki, amelyek alkalmassá, teszik a gyermeket az iskolai közösségbe való beilleszkedésre.

10.2. Verselés, mesélés

A mesehallgatás, verselés, a verses szövegekkel kísért játék, a bábozás a kisgyermeknek a játékkal egyenrangú természetes igénye, szellemi szükségletének kielégítése, kellemes időtöltés, együttes élmény. A verselés, mesélés szorosan összefonódik az anyanyelvi nevelésünkkel, mozgásos játékokkal, zenével. Óvodai életünk mindennapjait kitöltő, megszépítő szórakozás, mely egyben az egészséges gyermeki világkép az érzelmi biztonság megalapozásának egyik legfontosabb eszköze. Fontosnak tartjuk, hogy megismerjék gyermekeink az értékes népi, klasszikus, kortárs, és más népek gyermekirodalmi alkotásait.

Célunk:

- Gyermekünk pozitív személyiségjegyeinek megalapozása, érzelmi, értelmi, esztétikai fejlődésük elősegítése az irodalom és a hozzákapcsolódó tevékenységek: bábjáték, dramatizálás, mímikus játék, szituációs játék stb. sajátos eszközeivel.
- Anyanyelvünk szépségeinek felfedeztetése, a magyar gyermekköltészet, a népi dajkai hagyományok által, ezzel szókincsük, nyelvi kifejezőképességük fejlődésének elősegítése.
- Irodalmi élmények nyújtásával, feltételek megteremtésével, színesíteni, formálni a gyermekek érzelmi, erkölcsi világát, szemléletmódját, világképét, kreativitását, fantáziáját, belső képi világát.

Feladatunk:

- Meghitt, érzelmi biztonságot nyújtó, nyugodt, kényelmes körülményeket kialakítása a mindennapos verseléshez, meséléshez, mondókázáshoz, / hely, idő, eszköz, élmény /.
- Segítjük az irodalmi élmények befogadását, ezen élmények feldolgozását, a belső képalakítás folyamatát, így biztosítjuk a gyermekek lelki nyugalmát, békéjét.
- Egy-egy irodalmi anyag többszöri elmondásával a tartalom, a történet mélyebb megismerésének, a gyermeki képzelet, fantázia fejlődésének segítése, ezzel a dramatizálás, bábozás előkészítése.
- Nyelvi képességek fejlesztése, helyes nyelvhasználat kialakítása, megfelelő szintű beszédészleléssel, beszédmegértéssel. Önkifejezés, önismeret elősegítése.
- Támogatjuk a spontán játékban megjelenő lehetőségeket, a gyermeki verselést, mesélést mozgásos és komplex tevékenységeken keresztül.
- Megalapozzuk a belső kép teremtésének képességével az irodalmi alkotásokhoz, és a könyvekhez fűződő érzelmi viszonyt, olvasóvá nevelést.
- IKT eszközök alkalmazásával, igényes irodalmi művek felkutatásával repertoár bővítése.
- Lehetőségek biztosítása a gyermekek számára az önálló mese és vers mondására, dramatizálásra, bábozására.
- Irodalmi élmények nyújtása színház és könyvtár látogatással.
- Differenciált foglalkozás a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel, egyéni fejlettségük figyelembevételével, fejlesztésük érdekében együttműködés a

családokkal, szakemberekkel.

A megvalósulás folyamata, a fejlesztés feltételei:

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek biztonságban érzi magát, és mint ilyen az érzelmi biztonság megadásának fontos eszköze. Elengedhetetlennek tartjuk a szeretetteljes, pozitív emocionális légkör megteremtését, biztosítását, ami az egész óvodai életünket áthatja. Már óvodába lépéskor gyakoroljuk a verseket, mondókákat, dúdolókat, hiszen fontosnak tartjuk a személyes kapcsolatot, amely a gyermek számára biztonságot ad, megnyugtatja őket, segíti, hogy harmonikusabban beilleszkedjenek a közösségbe.

A mesét a gyermekek érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődésének egyik legfőbb segítőjének tartjuk, segíti őket élményeik feldolgozásában, oldja feszültségeiket, szorongásaikat, egyben feloldást, megoldást kínál számukra, helyes viselkedésmintákra tanít. A mesét az átváltozás motívumai, a csodák, az ellentétek kedvelése, az ismétlések, a veszély, a megmenekülés helyzetei, a vágyteljesítés teszi szellemi élménnyé óvodásaink számára. A népi eredetű mesék erkölcsi tartalma élményt közvetít számukra, és jelentős szerepe van a néphagyomány ápolásában.

A versek, mondókák, dúdolók ritmikus hangzása, a mozgásélménnyel összekapcsolódó hangulata, a gyermekeink számára játék. Érzéki, érzelmi élményt nyújtanak ritmusukkal, a mozdulatokkal és a szavak egységével, ezzel bővítjük szókincsüket, fejlesztjük kifejezőmódjukat.

Megteremtjük a bábjáték, dramatikus játék lehetőségeit tér és eszközök /bábok, fejdíszek, jelmezek / biztosításával. Csoportjainkban hozzáférhető helyen vannak a kellékek, hogy bármikor tevékenykedhessenek vele.

Meghitt mesésarkok kialakításával biztosítunk ideális körülményeket az irodalmi élmények befogadására. Kezdeményezzük a gyermekekkel - óvodapedagógusok módszertani szabadságának teret engedve- a csoportban kialakult szokásoknak megfelelően- a verselést, mesélést.

Irodalmi, nyelvi nevelésünk épít a családból hozott előzetes élményekre és az általuk közvetített értékek tovább folytatását kérjük a családtól.

Évente több alkalommal, jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódóan az óvodai dolgozók meseelőadását, dramatizálását élvezhetik a gyermekek. Nevelési évente egy-két alkalommal bábelőadásokra is ellátogatunk.

Irodalmi nevelésünk tervezésében rendező elvek: az évszakok, népszokások, hagyományok, az ünnepi aktualitások és a gyermeki tevékenységek.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Belső igényükké válik az irodalmi alkotásokkal való kapcsolat, szívesen hallgassanak verseket, meséket.
- A mese, vers hatása megjelenik a játékokban, a beszédükben, ábrázoló tevékenységükben.
- Tisztán, érthetően, az életkoruknak megfelelő fejlettségi szinten beszélnek, az irodalmi élmény során megismert új szavakat aktív szókincsükben használják.
- Képesek önálló mesealkotásra, illusztráció alapján mondjanak mesét, folytassák a megkezdett mesét.
- Eligazodnak az erkölcsi, morális érzelmek terén, és a pozitív negatív érzelmek elhatárolására képesek.

10.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Zenei nevelésünkben fontos szerepet töltenek be a környezet hangjainak megfigyelése, az ének, zene, énekes játékok, az ölbéli játékok, a zenehallgatás, amelyekkel elsősorban az érzelmekre hatunk. Örömet nyújtanak, élményekhez juttatjuk a gyermeket, és közben formáljuk zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat, mozgáskultúrájukat. Ének-zenei tevékenységgel, semmi mással nem pótolható alapot adunk a képesség és készségfejlesztéshez, elsősorban a hallásészlelés és a ritmusérzék fejlesztéséhez. Gazdag érzelmi világa a spontán figyelmet belső motivációvá erősíti, nyugalmat, derűt, közös élményt rejt magában, felébresztik a gyermekek zenei érdeklődését. A zenei műveltség továbbfejlesztésében jó alapot adunk a népdalok éneklésével, hallgatásával, a népi gyermekjátékokkal, ezzel segítjük a hagyományok megismerését, továbbélését.

Célunk:

- Zenei érdeklődés felkeltése, a gyermekek zenei élményhez juttatása, mely megalapozza zenei anyanyelvüket.
- A közös éneklés, a közös játék örömeinek megéreztetése, megszerettetése, ami hozzájárul a gyermekek zenei képességének, ízlésének, esztétikai fogékonyságának, mozgáskultúrájának fejlesztéséhez.

- Népi kultúránk értékeink, hagyományaink ápolása, népdalokon, mondókákon, játékokon, táncokon keresztül.
- Váljon a gyermekek mindennapi természetes tevékenységévé az éneklés-zenélés, a felnőtt minta spontán utánzásával.

Feladatunk:

- Megfelelő légkör megteremtésével az érzelmi motiváltság biztosításával, a gyermekek éneklési kedvének felkeltése.
- A gyermekek örömteli, érzelem gazdag, tiszta éneklésének alakítása.
- A közös éneklés, a közös énekes játékok megszerettetése.
- A zenei anyagok igényes megválasztása / népi, és kortárs /a gyermekek életkori sajátosságaikhoz, egyéni képességeihez igazítva, mely hozzájárul zenei kreativitásuk alakításához.
- A gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének, zenei formaérzékének, zenei alkotókészségének, mozgáskultúrájának fejlesztése.
- Spontán kezdeményezések megerősítése.
- Szükséges feltételek megteremtése / hely, tér, idő, eszköz /.
- A különleges gondoskodást igénylő gyermekek érdeklődésének felkeltése a zenei tevékenység iránt.

A megvalósulás folyamata, fejlesztés feltételei:

A kisgyermek az első zenei élményét a családban szerzi. A családdal közösen együttműködve segítjük a gyermek zenei fogékonyságának megalapozását.

Az ének, zene, énekes játék, gyermektánc komplexen épül be mindennapjaink tevékenységeibe, kapcsolódik az óvodai élet minden területéhez, a műveltségtartalmakhoz.

A mindennapok során, a játékidő bármely részében lehetőséget biztosítunk az éneklésre, dalos játékok eljátszására, mondókázásra, olyan légkört teremtünk, melyben a gyermekek spontán éneklési kedve kibontakozhat.

A dalanyag megválasztását összehangoljuk a feladattal, a fejlesztési feladatokat egymásra építjük, amely által fejlesztjük hallásukat, ritmusérzéküket, zenei formaérzéküket, emlékezetüket, mozgáskultúrájukat. Zenei anyagokat igényesen válogatjuk, az évszakhoz, jeles napokhoz, ünnepekhez, néphagyományokhoz igazítjuk.

Csoportszobáinkban megtalálhatók az alapvető ritmushangszerek, a gyermekek számára

elérhető helyen, de folyamatosan bővítjük saját készítésű, főleg természetes alapanyagú hangszerekkel.

Értékeléskor figyelembe vesszük a gyermekek egyéni képességeit.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermeknél a mozgásban a ritmikában rejlő lehetőségeket kihasználva törekszünk a célirányos fejlesztésre.

Zenehallgatáshoz értékes műveket választunk, népdalainkból, rokon és más népek dalaiból, valamint hallgatunk komponált műzenét, klasszikusokat, és kortárs alkotásokat. Igyekszünk kihasználni az IKT eszközöket / CD, laptop stb. /

Óvodánkban délutáni foglalkozás keretében néptánc csoport és zeneóvoda működik, ahol elsősorban a tehetséggondozás valósul meg.

Óvodai csoportjaink minden évben óvodai és városi ünnepeken is fellépnek.

Óvodapedagógusokból szerveződött kórusunk alkalomszerűen, ünnepekhez, rendezvényekhez kapcsolódóan színesítik a gyermekek és a dolgozók óvodai életét.

- **A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:**
- Önállóan örömmel kezdeményeznek dalokat, mondókákat, dalos játékokat.
- Képesek megkülönböztetni az egyenletes lüktetést és a dalritmust.
- Felismerik, és megkülönböztetik a zenei fogalompárokat.
- Ismernek néhány ritmushangszert, és tudják is azokat használni.
- Felismerik, és megkülönböztetik a környezetük hangjait.
- Zenehallgatásra szánt műveket örömmel, figyelmesen hallgatják.
- Egyszerű táncos mozgásokat végeznek zenére, mozgásuk összerendezett.
- Képesek a szabályok betartására, elfogadására.
- Felismerik hangszerükről, dúdolásról a dalokat.
- Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.

10.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A művészet ismerete, szeretete már óvodáskorban elkezdődik. Az esztétikum már nagyon korai életkorban hat a kisgyermekre. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái jelennek meg óvodánkban. Arra törekszünk, hogy megismertessük a gyermeket a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi

környezettel, hiszen fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A művészeti tevékenységek segítségével alakítjuk ki a gyermekben a kreativitást, alkotó gondolkodást, cselekvést, és a belső képek gazdagítását. A gyermekek természete érdeklődésére, tevékenységvágyára, hangulatára, érzelmvilágára építünk. Ábrázoló tevékenységre a mindennapok során sokféle és sokrétű lehetőséget biztosítunk. Csoportjainkban szervezeten, tervezeten, de mégis szabadon alkothatnak a gyermekek. Az alkotó tevékenységek minden nap és a nap minden szakában jelen vannak óvodánkban. Minden csoportszobában kialakítottuk az ábrázoláshoz, barkácsoláshoz, kézimunkázáshoz megfelelő sarkokat, ahol állandóan elérhetőek az alkotó munkához szükséges eszközök, anyagok. Az óvodapedagógusoknak meghatározó szerepe van a kisgyermekek ábrázolási kedvének alakításában, továbbfejlesztésében.

Célunk:

- Olyan óvodai környezet kialakítása, melyben változatos eszközök, anyagok biztosításával a gyermekek szabadon, spontán módon tevékenykedhetnek.
- Esztétikai igényesség, képi gondolkodásmód és látásmódmód fejlesztése, tér, forma, építés alakítása.
- Gyermeki személyiség fejlesztése a művészeti tevékenységek segítségével.
- Örömteli tevékenységként éljék meg az alkotást, mert ez saját belső képük gazdagítására hat.
- Esztétikai érzék fejlesztése, a szép iránti nyitottság igényesség alakítása.

Feladatunk:

- A tevékenységek differenciált szervezeti formáinak biztosítása, az egyén és a gyermekcsoport fejlettségéhez igazítva.
- Alkotó tevékenységek feltételeinek megteremtése: hely, idő, eszköz, élmény.
- A gyermekek megismertetése a technikák sokféleségével, alapelemeivel, eljárásaival és az eszközök használatával.
- Síkbeli és térbeli élményekhez juttatni a gyermekeket.
- Alkotási vágyuk fenntartása.
- A gyermekek látáskultúrájának fejlesztése érdekében megfigyelési és tapasztalatszerzési lehetőségek, élmények biztosítása.
- A népi kultúra, hagyományaink ápolásával való megismertetés.

- Változatos témajavaslatokkal segítjük fantáziájuk, ábrázoló kedvük kibontakoztatását.

A megvalósulás folyamata, a fejlesztésfeltételei feltételei:

A gyermekek vizuális nevelését komplex módon építjük be a többi műveltségterületbe.

Témaválasztásnál a közvetlen élményekre és tapasztalatokra építünk, ezzel motiváljuk, keltjük fel az igényt az alkotásra kreatív önkifejezésre, mindig az alkotás öröme a meghatározó.

A nap folyamán biztosítjuk koruknak, fejlettségüknek, technikai tudásuknak megfelelő ábrázolási lehetőségeket.

Művészeti tevékenységek feltételeinek megteremtésével elősegítjük a gyermekek számára élmény, fantázia világuk gazdagodását.

Sokszínű technikai megoldások megismertetésével fokozzuk vizuális kreativitás készségüket, látáskultúrájukat.

A tevékenységeket kisebb csoportokban szervezzük, hogy a konkrét személyre szabott segítségadás megvalósuljon.

A tervezést mindig a korcsoport fejlettségi szintjéhez, a gyermekek adottságaihoz igazítjuk.

Tiszteletben tartjuk egyéni fejlődési útjaikat, sikerélményhez juttatjuk őket.

Tudatosan tervszerűen fejlesztjük szem, kéz koordinációjukat, téri és síkbeli tájékozódásukat, manipulációjukat, finommotorikájukat.

Megteremtjük a lehetőségeket, hogy szívesen beszéljenek alkotásukról, értékeljék munkáikat, ezzel is fejlesztjük önértékelési képességüket.

Kiállítások, múzeumlátogatások szervezésével lehetőséget adunk az esztétikai élmények befogadására.

Megismertetjük a gyermekeket a népi kultúránkkal, hagyományain ápolásával.

Buzdítással, ösztönzéssel, dicsérettel segítjük képességeik fejlődését.

Az elkészült alkotásokat a kialakult csoportszokásoknak megfelelően kosárba, dobozba stb. gyűjtjük.

Biztosítjuk a szülők számára is, hogy megnézhesék gyermekeink munkáit az erre a célra kialakított felületeken, amelyet a szülők írásos engedélyével teszünk.

Folyamatosan figyelemmel kísérjük a különböző megyei, regionális, országos rajzpályázatokat, melyeken gyermekeink rendszerint szép sikereket, helyezéseket érnek el.

Évszakokhoz-ünnepekhez jeles napokhoz-néphagyományokhoz kötődően kiállításokat, tárlatokat rendezünk az óvoda folyosóján kialakított Eszterlanc kiállítótérben. Az elkészült

alkotásoknak közösen örülünk, együtt csodáljuk a gyermekekkel, szülőkkel, meghívott vendégekkel.

Már többéves hagyományunk, hogy nyaranta kézműves hetet szervezünk, óvodásaink számára. Ezen alkalmakkor a gyermekek és felnőttek is kipróbálhatják a különböző kézműves technikákat.

Fejlesztjük vizuális képességeiket: képi gondolkodásmódot megjelenítő, konstruáló képességüket.

- **A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére**
- A rajzoláshoz festéshez mintázáshoz kézi munkához szükséges eszközhasználatuk biztossá válik, ismerik, tudják azok helyét.
- Képkalkotásban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, képesek saját elképzeléseik megvalósítására, plasztikai munkáik részletezőek.
- Közös munkák során képesek az együttműködésre, betartják az ehhez kapcsolódó szabályokat, vigyáznak egymás munkáira.
- Egyéni képességeikhez mérten fejlett szem-kéz koordinációjuk, téri és síkbeli tájékozódásuk, manipulációjuk, finommotorikájuk, komponáló és rendező képességeik.
- Megfogalmazzák értékítéleteiket, beszélgetnek, véleményt mondanak az elkészült alkotásokról.
- A megismert technikákat fokozott önállósággal alkalmazzák, vigyáznak önmaguk, eszközeik és környezetük tisztaságára, épségére.
- Emberábrázolásukban már a mozgás és a részformák is megjelennek. Igényükké válik az esztétikus megjelenítés.

10.5. Mozgás

A mozgás az óvodáskorú gyermek lételeme, természetes megnyilvánulási formája. Óvodásaink egészséges testi-biológiai fejlődését biztosítjuk a rendszeres, játékban gazdag, az egyéni képességeket figyelembe vevő, kellő aktivitást és terhelést biztosító mindennapi testmozgással. A mozgásformákkal és ezek gyakorlásával az idegrendszer érését, fejlődését segítjük. Az örömteli, biztonságban zajló mozgás a szellemi fejlődéssel szoros kapcsolatban áll, az

ismeretszerzésben, és a feladatmegoldó képesség alakításában is jelentős szerepe van. Mindezek mellett nagymértékben hozzájárulnak a tanulási képességek, kompetenciák kialakulásához, fejlődéséhez.

Segítjük a gyermekek térben való tájékozódását, a helyzetfelismerést, a döntési és alkalmazkodó képességet és a személyiség akarati tényezőinek alakulását. Nagy hangsúlyt fektetünk a testmozgás dominanciájának érvényesítésére, nélkülözhetetlen eleme óvodai létünknek, átszövi teljes tevékenységrendszerünket. A mozgást spontán és szervezett formában az óvodai nevelés minden napján biztosítjuk a gyermekek számára.

Célunk:

- Az egészséges életmód, életvitel megalapozása, rendszeres mozgáshoz szoktatás.
- Az óvodások testi-lelki fejlődésének biztosítása, a gyermeki szervezet sokoldalú arányos fejlesztése.
- A gyermekek spontán mozgásigényének kielégítése, mozgástapasztalatok bővítése a természetes mozgáskedv megőrzése.
- Testi képességek, mozgáskultúra, és mozgásműveltség fejlesztése.
- Mozgáson keresztül az értelmi, és szociális képességek fejlesztése.
- Motoros képességek fejlesztése: kondicionális-, koordinációs képesség, mozgékonyág, hajlékonyág.
- Mozgásszervek fejlődésének elősegítése, helyes testtartás kialakítása, testtartási hibák megelőzése, lábboltozat erősítése.

Feladatunk:

- Mozgásos játékok, és gyakorlatok megismertetése, megszerettetése.
- A gyermekek természetes mozgásának, testi képességeinek fejlesztése, különös tekintettel a kondicionális képességekre, az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek növelik az óvodások teherbírását, egészséges fejlődését.

- Különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének kielégítése érdekében.
- Kommunikációs képességek fejlesztése, irányok, szakszavak, kifejezések használata.
- Mozgásszervi elváltozások megelőzése, preventív torna alkalmazásával: játékos láb és tartásjavító gyakorlatok megismertetése, megszerettetése.

A megvalósulás folyamata, a fejlesztés feltételei:

Óvodánkban minden adódó lehetőséget kihasználunk, hogy a gyermekek testi nevelése magas színvonalon szerveződjön és valósuljon meg, - figyelembe véve az egyéni szükségleteket és képességeket - ezáltal a mozgás a gyermekek mindennapi örömforrásának és fejlődésének eszköze. A mindennapi mozgást a napi tevékenységekhez igazodva valósítjuk meg. Sokoldalú tevékenység és feladatrendszere az egész óvodai életünket átszövi a nap folyamán bármikor és bárhol beépítjük. Óvodai mindennapjainkban a gyakorlatok mintaszerű végzésével, a játékba való aktív bekapcsolódással kedvezően motiváljuk a gyermekeket, építve utánzási hajlamukra. A komplex testmozgások, szervezett mozgásos tevékenységek jelen vannak a spontán, szabad játékban, a tevékenységek rendszerében, a gondozásban, az egészséges életmódra nevelésben. Ezáltal hatunk a gyermekek személyiségfejlődésére, kommunikációjukra, kialakul pozitív önképük, nő az önbizalmuk, bátorságuk, megtanulnak egymás sikereinek örülni.

Hozzászoktatjuk óvodásainkat a szabályok betartásához, az önuralomhoz, együttműködéshez, problémamegoldó gondolkodáshoz.

Alakítjuk és fejlesztjük szocializációs, alkalmazkodó, és együttműködő képességeiket sor, váltó-, és csapatversenyek alkalmával.

Biztosítjuk a megfelelő helyet, időt, eszközt és ötletet, hogy a különböző mozgásformákat balesetmentes körülmények között gyakorolhassák, kipróbálhassák önmagukat. Tornatermeinkben, szertárjainkban sokszínű eszköztár áll rendelkezésre a gyermekek mozgásfejlesztésének megvalósításához / bordásfal, pad, zsámoly, labda, füles labda, tornakarika, trambulín, mozgáskotta készlet, szivárvány modul fejlesztő játékok, AYRES terápia eszközei stb./.

Tervező munkánkban figyelembe vesszük a gyermekek életkori és egyéni sajátosságait, differenciáltan tervezzük és szervezzük a feladatokat. A mozgásos tevékenységeket a csoportszobában, tornatermünkben, illetve az időjárás függvényében az udvaron, teraszon szervezzük, a szabad levegőn.

Az óvodai mozgásanyaghoz természetesen kapcsolódik a játékos láb és tartásjavító torna mozgásanyaga, mely során figyelembe vesszük az élettani sajátosságokat, fizikai erőnlétet, és ehhez igazítjuk a differenciált fejlesztést.

Törekszünk arra, hogy a gyermekeket legjobban fejlesztő kooperatív mozgásos játékokat széleskörűen alkalmazzuk.

- **A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:**
- Mozgásuk összerendezetté, harmonikussá, és megfelelő ritmusúvá válik.
- Igénylik, szeretik a mozgást, kitartóak a mozgásos játékokban.
- Képesek szándékosan irányítani mozgásukat, viselkedésüket.
- Betartják a szabályokat, tudják kezelni siker- illetve kudarc élményeiket.
- Ismerik az irányokat, téri tájékozódásuk életkoruknak megfelelő.
- Növekszik teljesítőképességeik, fizikai és mozgásszervi szempontból teherbíróbakká válnak
- Kondicionális képesség tekintetében az életkori sajátosságaiknak megfelelő erőnlét, gyorsaság, hajlékonyság és ügyesség jellemző.
- Szem-kéz-láb koordinációjuk életkoruknak megfelelően fejlett.
- Képessé válnak a differenciált mozgásra.

10.6.A külső világ tevékeny megismerése

10.6.1. Környezet megismerése

A külső világ tevékeny megismerésének nagyon fontos személyiségformáló, szokásalakító szerepe van. Nevelésünk vezérfonala, óvodai életünk többi tevékenységformáit köré építjük, és gyöngyként fűzzük fel rá.

Már óvodáskorban elkezdjük a természetszerető, környezetvédő ember személyiségének alakítását. Ebben az életkorban teremtjük meg az érzelmi vonzódást a környezet a természet iránt, s ekkor alakítjuk ki azoknak a szokásoknak a körét, amelyek szilárd alapot adhatnak a további életkornak. Ezek: az élő és élettelen természet szeretete, védelme, a növények, az állatok védelme, a tiszta, kulturált környezet igénye.

A környezet megismerése, szeretetére, gondozására való nevelés áthatja az egész óvodai életünket, a többi nevelési területtel egymásra épülve, komplex formában valósul meg. Az

önfeledt játék, rácsodálkozás mellett szinte észrevétlenül tanulják meg gyermekeink, hogyan óvják, védjék a természetet, annak tisztaságát, épségét, szépségét.

A séták, kirándulások, a játékok, mind-mind alkalmasak arra, hogy felhívjuk figyelmüket az őket körülvevő élő és élettelen környezet csodáira, szépségeire. A gyermekek, miközben felfedezik környezetüket, megfigyeléseket, kísérleteket végeznek, olyan tapasztalatok birtokába jutnak, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztonságos eligazodáshoz szükségesek. Lényeges, érdekes összefüggésekkel ismertetjük meg őket. Megismerik a szülőföld, az ott élő emberek, a táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és tárgyi kultúra értékeit, s ezek szeretetét és védelmét is.

Célunk:

- A gyermekek minél gazdagabb tapasztalathoz juttatása az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről a felfedezés, rácsodálkozás örömeinek gyakori átélésével.
- Környezetvédelmi szemléletmód, környezetbarát életvitel alakítása, mely a későbbiek folyamán megalapozza a környezettel való harmonikus együttélést.
- A fenntartható fejlődés érdekében környezettudatos magatartás formálása, alapozása.
- Környezetünkben életkoruknak megfelelő szinten biztonsággal tájékozódjanak és igazodjanak el.
- Ismerjék meg szülőföldjüket, az ott élő hagyományokat, szokásokat, jeles napokat.
- Az óvodás életkoruknak megfelelő közlekedési ismeretek nyújtása, átadása, KRESZ ismeretek bővítése, óvodai KRESZ- pályán való közlekedés.
- A gyermekek jussanak matematikai tapasztalatok, ismeretek birtokába a környezet formái, mennyiségi és téri viszonyainak, összefüggéseinek felfedezése során.

Feladatunk:

- Idő, hely, eszköz lehetőségének megteremtése a megismerési, megtapasztalási folyamatokhoz.
- A külső világ iránti kíváncsiság felkeltése.
- Tevékenységek, élmények biztosítása, ami felkelti a gyermekek érdeklődését, és természetes élethelyzetben teszi lehetővé számukra a környező világ megismerését, matematikai tapasztalatok szerzését.

- A környezet megismerése során szerzett ismeretek rendezett, megbízható tudássá fejlesztése az óvodai élet alatt, komplex tevékenységek közben.
- Szokásrendszerek, viselkedési formák megalapozása, készségek, képességek tudatos fejlesztése, amelyek szükségesek a környezettel való kapcsolat, a környezeti problémák iránti érzékenység, környezetvédelem, a helyes értékrendszer, a környezettudatos életvitel kialakulásához.
- Helyi hagyományokról, szokásokról kialakított ismeretek átadása.
- Nemzeti hovatartozás érzésének erősítése /nemzeti öntudat/
- Biztonságos közlekedési szemléletmód kialakítása, sokoldalú tapasztalatszerzés, balesetmegelőző, egészségmegőrző ismeretek átadása.
- Alapvető mennyiségi és formai összefüggések felismerésének segítése, matematikai érdeklődésük felkeltése, logikus gondolkodásuk megalapozása.

A megvalósulás folyamata, a fejlesztés feltételei:

Óvodánkban a környezeti nevelés megvalósítása a gyermeki tevékenység közbeni tapasztalatszerzésen alapul, a játékosságra, a gyermekek spontán érdeklődésére, megismerési, cselekvési vágyára épül.

Meggyőződésünk, hogy akkor a leghatékonyabb az ismeretek átadása, ha a gyermeknek minél sokoldalúbb tapasztalatszerzésre és élményszerű átélésre adunk lehetőséget. Mintát és példát adunk óvodásaink számára. Az élményt nyújtó tevékenység útján jön rá az ok-okozati összefüggésekre, tanul meg látni, rácsodálkozni, gyönyörködni, érzelmileg kötődni szűkebb és tágabb környezetéhez.

Tervezésünk, fejlesztésünk rendező elve az évszakok, melyet aktualitásnak megfelelően rugalmasan kezelünk. Környezetünkhöz kötődésnél kihasználjuk a közvetlen környezetünk nyújtotta lehetőségeket: a nagy udvarunkat, a természetben történő tapasztalatszerzésre. Lehetőségünk van óvodánk elhelyezkedéséből adódóan, hogy a gyermekek az állatokat, növényeket, a természet változásait saját környezetükben figyelhessék meg.

Nagy hangsúly fektetünk a természet közeli szemléletmóddal a környezet tiszteletére, megóvására, kihasználjuk az alkalmakat, lehetőségeket: papírgyűjtés, Mobilitási nap, újra hasznosítás, szelektív hulladékgyűjtés.

Gyermekeinknek lehetőségük van arra, hogy a séták, kirándulások alkalmával gyakorolják a

helyes és biztonságos közlekedést. Külön foglalkozás keretében a tehetségigérettek számára heti rendszerességgel felkészítést tartunk közlekedési versenyekre.

A mindennapok során megtapasztalják az idő múlását, megismerik a napokat, napszakokat, évszakokat, éveket. Megfigyelések, kísérletezések során törekedünk a gyermekek aktivitásának, kommunikációjának kihasználására, aktív, passzív szókincs bővítésére.

Közvetlen tapasztalat és ismeretszerzés során fejlesztjük a gyermekek kommunikációs készségét, döntési képességeik fejlődését, önálló véleményalkotásra ösztönözzük őket.

Lehetőséget teremtünk a természetsarok kialakításához, és az abban való tevékenységekhez.

10.6.2. Matematikai tartalmú tapasztalatszerzés

Az óvodába kerülő gyermekek már rendelkeznek matematikai tapasztalatokkal. Erre alapozunk a környezet mennyiségi, formai összefüggéseinek felfedezése, megtapasztalása során. Felismertetjük, szemléltetjük, rávezetjük őket a matematikai probléma helyzetekre, gazdagítjuk a tevékenységekben való alkalmazási lehetőségeket. A játékokkal való manipuláció, a sokszínű, változatos érzékszervi- mozgásos élmény dominanciáját hangsúlyozzuk. Az óvodai eszközök, tárgyak, játékok, berendezések mind-mind alkalmasak az azonosságok, különbözőségek felfedeztetésére, sorba rendezésre, matematikai műveletek végzésére. Az ezekkel való tevékenykedés közben a gyermekek összehasonlítanak, szétválogatnak különböző szempontok szerint. Becsléssel, párosítással, méréssel tapasztalatot szereznek a relációkkal kapcsolatban. Az építés közben szerzett spontán tapasztalatok, a különböző síkbeli alkotások során formafelismerésük is fejlődik. Felismernek mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, alakul ítélnőképességük, fejlődik tér-sík és mennyiség szemléletük. Mozgás közben síkban gyakoroljuk az irányokat, érzékeltetjük a geometriai formákat. Vizuális tevékenységek során felfedeztetjük a szimmetriát.

Óvodánkban, a csoportokban a gyermekek rendelkezésére állnak olyan fejlesztő eszközök, melyekkel egyénileg is tevékenykedhetnek.

A matematikai képességek fejlesztését játékos módon valósítjuk meg, kihasználva minden spontán módon lehetőséget, helyzetet a minél szélesebb körű tapasztalatszerzési lehetőség biztosítása és többféle érzékszerv bevonása érdekében. Differenciálást alkalmazunk az eszközök és kérdések kiválasztásában.

- **A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére**

- A gyermekek tudják személyi adataikat, szüleik nevét, foglalkozását, testvéreik nevét, életkorát.
- Ismerik a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák és szokások, amelyek a környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Ismerik az évszakok jellegzetességeit
- Megtudják különböztetni az évszakokat, napszakokat, tudják a napok nevét, sorrendjét.
- A környezetükben élő állatokat életmódjuk, külső jeleik, lakóhelyük alapján tudják csoportosítani, ismerik közvetlen környezetükben élő állatokat, növényeket, életmódjukat, gondozásukat és védelmüket.
- Ismerik a természet változásait, felismerik az időjárás és az öltözködés közötti összefüggéseket.
- Ismerik az emberi test felépítését, az érzékszerveket a testrészek nevét, funkcióját, és meg is nevezik.
- Tudnak különbséget tenni az élő és élettelen természet jelenségei, elemi között.
- Ismerik a környezetben lévő intézményeket (rendőrség, orvosi rendelő, iskola, könyvtár, művelődési ház, zöldségüzlet, élelmiszerüzlet, piac stb.). Tisztában vannak az itt dolgozó emberek munkájával.
- Felismerik és megnevezik a környezetükben észlelhető színeket, azok árnyalatait, fel tudják emlékezetből is idézni azokat.
- Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- A gyermekek a környezetükben életkoruknak megfelelően szinten, biztonságosan tájékozódnak, és igazodnak el. Jellemzi őket a környezettudatos, környezetet szerető, megbecsülő magatartás.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában, elsajátították az alapvető viselkedési szabályokat
- Tudják csoportosítani az ismert közlekedési eszközöket.
- Ismerik és a KRESZ pályán a gyakorlatban is alkalmazzák a biztonságos közlekedés szabályait a gyalogos, és a kerékpáros közlekedésben.
- Megismerik szülőföldjüket, hazájukat, a helyi hagyományokat, szokásokat, amely tükröződik viselkedésükben is.

- A mennyiségi eltéréseket, felismerik, tudnak halmazt létrehozni, elemeket sorba rendezni, tő, és sor számlálni.
- Megnevezik a síkbeli és térformákat, geometriai alakzatokat, téri tájékozódásuk jó.
- Ok-okozati összefüggéseket felismerik, megnevezik.
- Tudnak általánosítani, analizálni, szintetizálni.
- Becsléseket, méréseket végeznek, szívesen kísérleteznek, elemi mennyiségi ismereteik vannak.
- Logikusan gondolkoznak, problémamegoldó képességük kialakul.
- Tudjanak véleményt alkotni, döntéseket hozni.

10.7. Munkajellegű tevékenységek

A munka az óvodás gyermek számára játékos jellegű, örömmel és szívesen végzett hasznos időtöltés. A személyiségfejlesztés fontos eszköze, mely a játékkal sok vonatkozásban azonosságot mutat, gyakran nem is választható el tőle. A játék és a munka összefonódása minden tevékenységünket átszövi, azokat gazdagítja és a nevelés hatásait fokozza. Ez a nevelési terület, ahol az erőfeszítés és az eredmény kapcsolata közvetlenül érzékelhető, belátható, átélhető a gyermekeink számára. A folyamatos visszajelzés a legnagyobb motiváló, ösztönző, megerősítő erő. Figyelünk az önállóság, az öntevékenység lehetőségének megteremtésére, biztosítására.

Az énkép alakulásában nagyon fontos szerepe van a gyermeki munkának, mert ennek hatására alakul a gyermek önismerete, önbecsülése. A tevékeny gyermek természetesen veszi és igényli az erejéhez mért munkajellegű tevékenységet. Megérzi mire képes, mennyire szorul mások segítségére.

Munka jellegű tevékenységre lehetőséget biztosítunk, az óvoda épületében és az udvaron egyaránt.

Célunk:

- Az örömmel és játékos jelleggel végzett gyermeki munkán keresztül a gyermekek kitartásának, kötelességteljesítésének, felelősségérzetének, önértékelésének, fizikai állóképességének fejlesztése.
- Olyan készségek, tulajdonságok alakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését, s melyek lehetővé teszik

számukra önmaguk önálló ellátását, valamint a társakkal kapcsolatos alapszintű munkafolyamatok elvégzését.

- A munka eredményének megbecsülésére nevelés.
- Érezzék, hogy fontos az általuk elvégzett munka, fáradságot, kitartást igényel, de ott van benne az elvégzett munka öröme.

Feladatunk:

- A különböző munkajellegű tevékenységek szervezése és azok feltételeinek biztosítása.
- Pozitív példaadás a munkajellegű tevékenységek során.
- A munkában vállalt önkéntesség és a közösség érdekében végzett tevékenység örömeinek megéreztetése.
- A munkajellegű tevékenységek során a meglévő tapasztalatok erősítése, azok újakkal való bővítése.
- Gyermek akaratának (feladattudat, kitartás, szabálytudat) fejlesztése.
- Balesetvédelmi, higiéniai szabályok betartása, betarttatása.
- Megerősítő pozitív értékelés.

A gyermekek munka jellegű tevékenységei:

- önkiszolgálással kapcsolatos teendők
- naposi munka
- kerti munka
- közösségért végzett munkák
- alkalmi megbízatások

- **A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:**

- A gyermekek szívesen vállalnak megbízásokat, feladatokat, melyeket kitartóan, örömmel, önállóan végeznek.
- A munkajellegű tevékenység elvégzése közben felelősségteljesek, céltudatosak, pontosak.
- Megtanulják a különböző szerszámok, eszközök célszerű használatát, miközben tapasztalatokat szereznek a munkaszervezésről, célszerű sorrendjéről.
- Az együttes munkavégzés közben képesek az együttműködésre, munkamegosztásra, társaik igényeinek figyelembe vételére, mélyülnek társas kapcsolataik.

- A munkát és annak eredményét megbecsülik.

10.8.A tevékenységekben megvalósuló tanulás

„A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.”

363/2012 (xii.17) Korm. rendelet

Óvodánkban a tanulási tevékenység folyamatos, jelen van minden nevelési feladatban, tevékenységi formában, magába foglalja az ismeretszerzést, a teljes személyiség fejlesztését, jelentős részben utánzáson alapuló, spontán tevékenység.

A gyermeki tanulás jellemzői:

- A tanulás elsődleges színtere a játék.
- A gyermek fejlődése csakis cselekvésben, tevékenységben biztosítható.
- A gyermek ismereteit spontán szerzi meg a legkülönbözőbb cselekvések, tevékenységek során.

Célunk:

A gyermekek kíváncsiságára, megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére alapozva, a környezetükben szerzett tapasztalataira építve:

- Kognitív, érzelmi és szociális érési folyamatok segítése.
- A tanuláshoz szükséges kompetenciák, képességek megalapozása, fejlesztése.
- A gyermekek életkorának és egyéni fejlettségüknek megfelelő tehetséggondozás, prevenció, korrekció.

Feladatunk:

- A játéktevékenységben történő spontán tanulás feltételeinek biztosítása.
- Az utánzásos tanulás mellett a próbálkozásra, gyakorlati problémamegoldásra, kísérletezésre, felfedezésre épülő tanulás támogatása, a gyermekek cselekvő aktivitásának erősítése.

- A tapasztalás útján történő tanulás hangsúlyozása.
- A spontán, játékos sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalatszerzés dominanciájának biztosítása.
- A gyermekek ismereteinek, tapasztalatainak bővítése, képességeik fejlesztése, differenciált képességfejlődés elősegítése, komplex tevékenységek során.
- Problémamegoldó és kreatív gondolkodás megalapozása.
- A gyermek kíváncsiságára, a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő tapasztalat, illetve elemi ismeretszerzés biztosítása.
- A tevékenységekben megvalósuló tanulást –amennyiben lehet- projekt rendszerben szervezése. A projekt módszer a gyermekek érdeklődésére, közös tevékenységeire épül.
- Az eltérő képességű gyermekek fejlődésének elősegítésével, a prevenció és a tehetséggondozás felvállalása.
- Kooperatív tanulás formáinak alkalmazása /mikro csoportos formák/.
- A tanulást támogató környezet megteremtése.

A tanulás lehetséges formái:

- Utánzásos minta és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás (szokások alakítása).
- Spontán játékos tapasztalatszerzés
- Cselekvéses tanulás.
- A gyereki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés.
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés.
- Gyakorlati probléma és feladatmegoldás.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Kialakulnak jártasságaik, készségeik, képességeik, melynek révén az érzelmileg motivált cselekvés gondolkodási szintjéről eljutnak a fogalmi gondolkodás szintjéig.
- Kialakul feladattudatuk, képesek lesznek figyelemösszpontosításra, a problémamegoldó, kreatív gondolkodásra.

- Kialakulnak a közösségi élet szempontjából fontos normák, együttélési szabályok, együttműködnek a megoldások keresésében, kooperatívak.
- Kialakul igényük a feladatok sikeres megoldására.
- Meglévő tudásukat felhasználják az új ismeretek megszerzésére.

11. Az óvodai élet megszervezése

11.1. A nevelés időkeretei

A nevelés céltudatos megtervezése során alakítjuk ki a gyermekek óvodai életrendjét, időbeosztását. A napi és heti rend rugalmasságával biztosítjuk a gyermekek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai környezetet. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot adnak óvodásaink számára. A napirend és a hetirend keretein belül valósítjuk meg a komplex, differenciált tevékenységeket, foglalkozásokat.

Napirend

A napirend biztonságot, támpontot ad és állandóságot jelent a gyermekek számára, biztosítja a gyermekek gazdag, változatos tevékenységét, aktív és passzív pihenését.

Csoportjaink napirendjét a gyermekek összetételét, életkori sajátosságait figyelembe véve alakítjuk.

Figyelembe vesszük

- a gyermekek szükségleteit, igényeit
- biztosítjuk a rugalmasságot, folyamatosságot
- a játék szabadságát, kitüntetett szerepét
- hogy a sajátos nevelési igényű, speciális fejlesztést igénylő gyermekek egyéni fejlesztése épüljön be a napirendbe

Napirend általános időkeretei:

6-12 - Játék és szabadidős tevékenység

- folyamatos étkezés, önkiszolgálás
- egészségügyi szokások gyakorlása
- mozgásos tevékenység, mindennapos testnevelés

- fejlesztési lehetőségek kihasználása
- levegőzés, séta, kirándulás

12-13 - ebéd, önkiszolgálás

- egészségügyi szokások gyakorlása

13-15.30 – alvás, pihenés-mesével

- egyéni alvásiigényüknek megfelelő folyamatos ébredés
- étkezés
- egészségügyi szokások gyakorlása

15.30-17.30 - folyamatos játéktevékenység

- választható szabadidős tevékenység
- folyamatos hazabocsátás

A napirendben az egyes tevékenységekre fordított idő rugalmasan változtatható az aktualitásoknak megfelelően.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozásokat óvodapedagógus irányítja.

Hetirend

A tapasztalatszerzés, a tanulás szervezett, tervezett kerete a hetirend, mely a napirendben biztosított játékidőn túl az óvodapedagógusok által felajánlott komplex tevékenységeket tartalmazza. A hetirend kialakítása az óvodapedagógusok feladata, mely hasonlóan a napirendhez, rugalmasan igazodik az óvodai csoport életéhez, a gyermekcsoport és benne az egyes gyermekek fejlettségéhez. Természetesen nem nélkülözhető az óvodapedagógusok részéről a rendszeresség, folyamatosság, tervszerűség.

Befolyásoló tényezők:

- a gyermekek életkori és egyéni sajátosságai
- nevelési területek tennivalói
- tapasztalatszerzés módszerei
- helyszíni foglalkozások, tapasztalatszerzés személyi feltételei
- gyermekek otthonról hozott élményei
- tervezett közös programok

Óvodánkban a mozgást az udvaron, teraszokon, csoportszobákban, a tornatermekben, beosztás és rendszeresség miatt mindig azonos napokon és időben szervezzük csoportonként.

A hetirend összeállításának szempontjai:

- Elegendő idő a gyermek legfőbb tevékenységére, a játéokra.
- A rugalmasság, a helyzetekhez, tevékenységekhez való alkalmazkodás.
- A hetirend a gyermekek életének észrevétlen szabályozója legyen.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni fejlesztéséhez alkalmazkodva kell a csoport hetirendjét alakítani.

11.2. A nevelőmunka tervezése

Meggyőződésünk, hogy a gyermek alapos megismerésére épített egyéni tanulási utak kialakításával valósíthatjuk meg az igazán eredményes nevelő, fejlesztő munkánkat. A gyermekek megismerése és sikeres fejlesztése céljából nyomon követjük, dokumentáljuk fejlődésüket. Az óvodapedagógusok meghatározott időben és módon saját programunkhoz készített fejlettségmérő lapokkal felméri az egyes gyermekeket és a csoport fejlettségét. A tapasztalatok birtokában állítják össze a csoport egészére vonatkozó fejlesztés fő irányvonalát. Ezen belül egyéni differenciálás alapján további feladatokat határozhatnak meg.

A tervezés elvei óvodánkban:

- A gyermekek szociokulturális háttérének figyelembe vétele
- A gyermekek meglévő ismereteinek, tapasztalatainak, érdeklődésének figyelembe vétele.
- A tervezést anyaggyűjtés előzi meg.
- Az óvónő módszertani szabadsága messzemenően érvényesül a tervezés, kivitelezés során.
- A gyermekek konkrét fejlesztésekor szorosan együttműködünk a fejlesztő pedagógussal, logopédussal

Fontos feladatunk a teljes nevelési folyamat tudatos átgondolása még akkor is, ha építünk a spontán, gyermeki ötletekre, tapasztalatokra. A tervezésben tudatosan vesszük számításba, hogy az egyes gyermekek fejlődési üteme különböző és a gyermek fejlődését tekintve is különböző szinteken lehet egyik vagy másik képességét illetően. A fejlődés dinamikája egy-egy gyermek esetében a különböző területeken más és más lehet.

Óvodánkban a nevelés és tanulás tervezése komplex egységet alkot, egymással szoros kölcsönhatásban valósítható meg.

Nevelőtestületünk kidolgozott több olyan módszertani segédanyagot, amelyek nagyban megkönnyítik, hatékonyá teszik szakmai munkánkat: mondatbankok, játékbankok, feladat és játékgyűjtemények.

A cél és feladatok ismeretében a fejlesztés hosszú távon, féléves, negyedéves periódusokban gondoljuk át, konkrét formában tervezünk egy hetes periódusokban, vagy több hetet átölelő projekteken, hiszen csakis ez esetben nyílnak lehetőségünk a gyermekek spontán ötleteinek és tapasztalatainak beépítésére és a nevelőmunkánkba való felhasználására. A heti ütemterv megírása egyben a napi vázlatot is megadja. A rövid időszakot átfogó tervezésünk, ugyanakkor lehetővé teszi olyan nevelési alaphelyzet kialakulását, amiben a gyermek és az óvodapedagógus aktív egymásra hatása képes a nevelési, tervezési folyamatot befolyásolni.

A gyermekek folyamatos megfigyelése, az óvodások élményeinek meghallgatása és közös élmények nyújtása a tervezés előkészítő folyamatához tartozik.

Feljegyzéseket vezetünk a gyermekek fejlődési üteméről. A konkrét megfigyelések alapot adnak az egyéni, differenciált fejlesztés megtervezéséhez. A gyermekek ötleteinek, javaslatainak feljegyzése, összegyűjtése a tevékenységek sokszínűségének megtervezéséhez nyújt számunkra segítséget.

A nevelő-fejlesztő munka elemzése és értékelése az óvodapedagógus folyamatos feladata. Az értékelés tapasztalatai adnak további támpontokat a nevelés-fejlesztés tervezésének irányvonalairól. Napjainkban kihívást és egyben új lehetőséget teremt számunkra a digitális oktatás lehetősége. Nyitottak vagyunk beépíteni nevelő munkánkba ezen irányú innovatív tapasztalatainkat is.

Az óvodapedagógus feladatai a nevelőmunka dokumentálásával kapcsolatban:

- Hetirend és napirend összeállítása
- Negyedéves, heti nevelési-tanulási tervkészítés
- A gyermek fejlődésének megfigyelését szolgáló feljegyzések vezetése.
- A nevelőmunka folyamatos értékelése

11.3. A gyermekek egyéni fejlesztési terve, és a fejlesztés dokumentumai

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges

fejlettséges. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció tartalmazza:

- A gyermek anamnéziséét.
- A gyermek fejlődésének mutatóit: érzelmi, szociális, értelmi, anyanyelvi, egészséges életmód, mozgás, valamint az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket, és a beszoktatás tapasztalatait.
- A gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt.
- A szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait.
- A szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket.

A gyermekek fejlődését a nevelő testület által összeállított fejlődési naplóba vezetjük. Az első mérés ősszel történik, a második kontrollmérés tavasszal. Ezt minden óvodapedagógus saját csoportjában végzi el a gyermekekkel. A mérés eredményéről fogadó óra keretében tájékoztatjuk a szülőket. Megbeszélve az esetleges további teendőket, javaslatunkat az iskolakezdésre.

12. Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedéseink - az egyenlő hozzáférés biztosítása, gyermekvédelem

- **Egyenlő esély megteremtése** minden gyermek számára óvodánkban, az óvodai élet minden területén.

- **Egyenlő bánásmód érvényesítése** nevelési alapelveinkben, mert minden gyermeknek vele született joga van az emberi méltósághoz az óvodai élet teljes ideje alatt, az intézmény valamennyi dolgozója részéről.
- **Gyermeki személyiség kibontakoztatásához** megfelelő feltételek biztosítása.
- A differenciáló pedagógiai tevékenységünk figyelembe vételével **egyenlő segítség nyújtása** minden gyermek számára. Külön figyelemmel: a tehetség ígéretes, valamint a lemaradást tapasztalható gyermekekre.
- **Közösségi nevelés** terén: elfogadás, tolerancia, empátia, segítőkészség, együttműködés fejlesztése.
- **Egyenlő gondoskodás, figyelem, odafordulás** minden óvodásnak.
- Ne tapasztaljanak semmilyen féle hátrányos megkülönböztetést, **egyenlő esélyekkel** induljanak iskolába a gyermekek. (Esélyteremtő Óvoda program)

„ A gyermekvédelem olyan komplex tevékenységrendszer, melyet a gyermeki szükségletek és jogok minél maradéktalanabb érvényesíthetősége érdekében alakítanak ki problémamegelőző és problémakezelő céllal.” (Volentics Anna)

Az óvoda óvó-védő funkciójából következően az óvodai gyermekvédelemi munkánk szerves része, minden gyermekre megkülönböztetés nélküli gondoskodásunkat jelenti.

A gyermekvédelmi törvény előírásai szerint a gyermekjóléti szolgálatok feladata a gyermeki veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer működtetése. Ezen jelzőrendszer tagja az óvoda. Jelzéssel élünk a gyermek veszélyeztettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál, hatósági eljárást kezdeményezünk a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Alapelvünk:

- Tiszteletben tartjuk a gyermekek személyiségét, jogait.
- Humánus, megértő, egyéni bánásmódot alkalmazunk.
- Hangsúlyozzuk, és erősítjük a család gyermeke iránti felelősségét.

- Tapintatos, személyes kapcsolattartás.
- Tudjuk, hogy a gyermek nevelése a család joga és kötelessége, ebben az óvoda kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő, kompenzáló szerepet tölt be.

„ A gyermekvédelem célja, hogy megelőzze, elhárítsa vagy enyhítse azokat a gyermekre ható károsodásokat, amelyek az egészséges személyiségfejlődést megzavarják vagy meggátolják, másrészt segítse azoknak a pozitív hatásoknak az érvényesülését, amelyek hozzájárulnak a gyermek társadalmilag is értékes képességeinek kibontakoztatásához és kifejlesztéséhez.”

(Gáti Ferenc)

Célunk:

A prevenció, amely során a gyermekek hátrányos helyzetét preventív csökkentjük, veszélyeztetettség kialakulását megelőzzük.

Esélyegyenlőség biztosítása, szociális hátrányok csökkentése.

Feladatunk:

- A nevelőtestület minden tagjának alapvető feladata a családok tiszteletben tartása, a családi nevelés erősítése.
- A családok helyzetének tapintatos feltárása, személyes kapcsolat kialakítása.
- Prevenció, segítségnyújtás, fokozott törődés, és figyelem.
- Esélyegyenlőség megteremtése.
- Szülői kötelezettségek megtartásának figyelemmel kísérése.
- Az óvó-védő funkció teljes körű feladatellátása
- Jelzési együttműködési kötelezettség a szakemberekkel, szakmai hálózattal.
- A veszélyeztetettség, hátrányos helyzet megszüntetése érdekében segítségnyújtás a családoknak, együttműködő kapcsolattartás a különböző szakemberekkel.
- A szülők felvilágosítása a lehetséges segítségről, kedvezményekről-
- A szociokulturális hátrány csökkentése a programunk alapján.

Kompetencia szintek a gyermekvédelem területén:

1. szint: Az óvodapedagógusok szintje:

- Biztosítjuk a gyermeki jogok érvényesülését.

- Hátrányos és veszélyeztetett helyzetet felismerjük, szükség esetén megfelelő szakember segítségét kérjük.
- A feltáró munka után a felzárkóztatást, tehetséggondozást megtervezzük, megvalósítjuk, a gyermekek fejlődési lapjain feljegyzést készítünk.
- Figyelemmel kísérjük a gyermek rendszeres óvodába járását.
- A szülőkkel megfelelő, együttműködő kapcsolatot alakítunk ki.
- Szülői értekezletet, fogadóórát tartunk.
- Biztosítjuk a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, szükség esetén védő, - óvó intézkedésre javaslatot teszünk.
- Együttműködünk a gyermekvédelmi felelőssel, rendszeresen tájékoztatjuk tapasztalatainkról.

A gyermekvédelem működtetéséért az óvoda vezetője a felelős. Az ezzel kapcsolatos feladatok ellátásában az elsőszámú segítője a gyermekvédelmi felelős.

A gyermekvédelmi munka koordinálását a gyermekvédelmi felelős látja el, aki a nevelőtestületünk tagja. Az intézményvezető megbízásából képviseli a gyermekvédelmi szempontokat, szervezi, irányítja, és személyes részvételével elősegíti a szempontok érvényesülését.

2. szint: A gyermekvédelmi felelős szintjei:

- Nevelési év elején megtervezi az adott év gyermekvédelmi feladatait, gyermekvédelmi munkatervet készít.
- A pedagógusoktól érkező információkat összegyűjti, szükség esetén tanácsot ad, probléma esetén jelzőlapot küld és intézkedést kezdeményez.
- Kapcsolatot tart a Családsegítő szolgálattal, és a Gyermekjóléti központtal
- Az óvónő segítségével felméri a hátrányos és veszélyeztetett gyermeket.
- Az eljáró ügyintéző segíti a munkáját, vele együttműködve nyilvántartást vezet a veszélyeztetett, HH/HHH gyermekekről.
- Folyamatos kapcsolatot tart az óvodapedagógusokkal, és az óvodavezetővel.
- Képviseli az óvodát szakmaközi megbeszéléseken.
- A nevelési év végén beszámolót készít az éves munkáról.

3. szint: Az óvodavezető szintjei:

- Irányítja és ellenőrzi az óvodában folyó gyermekvédelmi munkát,
- A gyermek mindenképp felett álló érdekét érvényesíti, és ennek betartását ellenőrzi,
- Felveszi a kapcsolatot az illetékes gyermekvédelmi, és családsegítő szervezetekkel,
- Biztosítja a gyermekvédelemhez szükséges feltételeket.
- Évente egy alkalommal értékeli a gyermekvédelmi munkát.
- Tájékoztatja a szülőket a gyermekvédelmi felelős, és a családsegítő személyéről és elérhetőségéről.
- Segítségére van a szülőknek problémáik megelőzésében, megoldásában.

Együttműködünk és kapcsolatot tartunk:

- Az önkormányzat gyámügyi és szociális osztályával
- A Gyermekjóléti, és Családsegítő szolgálattal
- A gyermekorvossal, védőnőkkel
- Szakértői Bizottsággal

Céljainkat akkor érjük el:

- A családok megfelelő segítséget kapnak, melyek a problémáik megoldására irányulnak.
- Az óvodánkban csökken a gyermekvédelmi esetek száma.
- Minden rászoruló kisgyermek időben megkapja a segítséget.

13. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése

13.1. Inkluzív nevelés- integráció

A Köznevelési Törvény szerint a gyermek joga, hogy képességeinek, adottságainak megfelelő nevelésben, valamint állapotának, személyes adottságának megfelelő megkülönböztetett ellátásban, különleges gondozásban részesüljön.

Biztosítjuk az egyenlő esély és a hátránycsökkentő szerep megvalósulását.

Az **inklúzió** befogadást, elfogadást jelent. Ezt szem előtt tartva az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtésével kívánjuk segíteni a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek beilleszkedését. Nagy hangsúlyt fektetünk a különbözőség természetes módon történő elfogadására és elfogadtatására a csoportokban.

Az **integráció** pedagógiai gyakorlatunkban a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek közösségbe történő együttnevelését jelenti.

Óvodánk Alapító Okirata alapján fogadja a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket:

a.) különleges bánásmódot igénylő gyermeket

- sajátos nevelési igényű gyermeket

- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermeket

- kiemelten tehetséges gyermeket

b.) hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket

13.2. A különleges bánásmódot igénylő gyermekek integrált nevelése óvodánkban

Óvodánk vállalja a megismerő funkciók vagy viselkedés fejlődésének rendellenességével küzdő gyermekek integrált nevelését, amennyiben a közösségben ellátható és a többi gyermekkel együtt nevelhető.

Intézményünkben a gyermekek nevelése *integráltan*, a többi gyermekkel együtt történik.

Olyan környezet kialakítására törekszünk, amely elfogadja a másságot, értékeli a próbálkozásokat, eredményeket.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek közösségben együttnevelése során a differenciálást alkalmazzuk. A differenciálás segít, hogy a különböző képességű, adottságú, helyzetű gyermekeket egy magasabb szintre juttassuk el, a saját érési, fejlődési tempójukban haladva.

Segítjük őket, hogy az egyes részterületeken a lehető legkisebb lemaradást mutassák, kibontakoztathassák tehetségüket, legyenek egyre önállóbbak.

Arra törekszünk óvodai nevelésünk során, hogy a gyermekeknek csökkenteni tudjuk a hátrányaikat.

Ezzel párhuzamban a társaik képesek lesznek elfogadni a másságot, természetessé válhat számukra a segítségnyújtás, tolerancia, az elfogadás.

A fejlesztés területei egyénenként változnak. A fejlesztés egyes szakaszait egymásra építjük.

A családdal való kapcsolat, bizalom és együttműködés is alapvető fontosságú a kiemelt figyelmet igénylő kisgyermekek beilleszkedése és fejlődése szempontjából.

Célunk az integrált nevelésben:

- A speciális szükségletű gyermekek nevelése és fejlesztése illeszkedjen az óvodai nevelésünk egészében.
- Segítsük a kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését, szocializációját, eredményeit sikeres próbálkozásait értékeljük.
- Másságát elfogadó környezetet és esélyegyenlőséget alakítsunk ki számukra.

Feladatunk a célkitűzések megvalósítása érdekében:

- Befogadó környezet biztosítása.
- A környezet tárgyi feltételeinek megteremtése (speciális eszközök, játékok).
- Az óvodapedagógusok nevelői kompetenciájának, szakmai ismereteinek bővítése.
- Sokoldalú fejlesztés, fejlődés nyomon követése, dokumentálása.
- Elegendő idő, hely biztosítása a cselekvésbe ágyazott tevékenységekhez.
- Az elvárásoknak a gyermekek állapotához, fejlődési üteméhez való igazítása.
- Folyamatos együttműködés a szülővel és a gyermekeket fejlesztő szakemberekkel.

Az integráció előnyei a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számára:

- Átveheti társai helyes magatartásmintáit, követendő szokásait.
- Erősíti önbizalmát, hogy a közösség teljes értékű tagja.
- Jobban fejlődik önállósága, egészséges és pozitív énképe alakul ki.

Az integráció előnyei az átlagos képességű gyermekek számára:

- Kisgyermek korukban megtanulják elfogadni az egyéni különbségeket.
- Személyiségfejlődésüket pozitívan befolyásolja a különbségekkel való természetes együttélés.
- Fejlődik pozitív viszonyulásuk, érzékenyebbé válnak más emberek nehézségei iránt.
- Gyakorolják a segítségadást, megalapozódik a mások iránti felelősségérzet, empátia, figyelmesség, gondoskodás képessége.

13.2.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

A sajátos nevelési igényű gyermekek intenzív megsegítésének, többirányú kezelésének, integrált óvodai nevelésének és differenciált beiskolázásának kérdései egyre hangsúlyosabbakká váltak óvodánkban. A korai felismerés és fejlesztés a nemzetközi és a hazai köztudatban egyre fokozottabban jelenik meg és a törvényi változásokban is realizálódik.

A helyi igényeket és lehetőséget figyelembe véve biztosítjuk a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelését. Nevelőtestületünk nyitott az integrált nevelésre, amennyiben azt a szakértői vélemény lehetővé teszi.

Óvodánkban vállaljuk a megismerő funkciók vagy viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességeivel küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését.

A fejlesztő pedagógus a sajátos nevelési igényű gyermekek differenciált, egyéni fejlesztését végzi.

13.2.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek

Az a gyermek beilleszkedési- tanulási és magatartási nehézséggel küzdő gyermek, akit szakértői vélemény alapján annak minősítenek.

Megnyilvánulási formái:

- Zavarok az egyéni és közösségi viselkedésben
- Magatartásproblémák
- Kommunikációs és kapcsolati, szocializációs nehézségek
- Pszichoszomatikus tünetek
- Képességek, részképességek, hiányosságai
- Tanulási helyzetekben történő problémák

Célunk:

- Segítsük a kisgyermek szocializációját, kommunikációját, hogy alkalmassá váljanak a társas együtt élésre, a közösségi szabályok betartására.
- Másságot elfogadó környezetet teremtünk, biztosítjuk az esélyegyenlőséget.
- Sikeres próbálkozásait értékeljük.
- Saját képességeikhez mértén fejlődjenek, képessé váljanak az iskolakezdésre.

Feladatunk:

- Befogadó környezet biztosítása

- A problémák felismerése, szakemberek bevonása, fejlesztési terv kidolgozása.
- A gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek alapján megválasztott speciális módszerekkel, eszközökkel való segítése, differenciált feladatadás.
- A fejlődés nyomon követése.
- Hátrányok kompenzálása, felzárkóztatás.
- Kommunikációs, és személyiségépítő játékok.
- Folyamatos együttműködés a szülővel és a gyermekeket fejlesztő szakemberekkel.

A fejlesztés területei:

- Alapmozgások, nagymozgások fejlesztése, egyensúlyérzék finomítása.
- Finommotorika, manuális készségek, szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése.
- Kognitív funkciók fejlesztése.
- Kommunikáció, együttműködő készség alakítása.
- Beszédszervek ügyesítése, beszédmegértés fejlesztése, szóincs bővítése.
- Szociális kompetenciák alakítása.

Az egyénre szabott fejlesztési célkitűzéseink minden esetben a szakértői véleményre, a fejlesztési javaslatokra épülnek.

13.2.3. Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése

A tehetség a személyiség alapvető vonása, amely lehetővé teszi a jó képességek magasabb szintű alakítását. Intézményünkben fontos feladatnak tartjuk a képességek kibontakoztatását, a tehetséges gyermekek felismerését.

A tehetségcsíra egy rejtőzködő és fokozatosan megmutatkozó képesség, adottság, kimagasló átlagtól eltérő teljesítmény, mely a gyermek tevékenykedése, játéka, vagy az egyéb feladat elvégzése során tetten érhető. Megnyilvánulási formája bármilyen területen lehetnek.

A tehetségfejlesztés egyrészt óvodai csoportjainkban a mindennapi cselekvéses helyzetekbe beépítve történik. Másrészt már hosszú évek óta működnek a gyermekek tehetséggondozását is szolgáló délutáni különfoglalkozások: néptánc, zeneovi, aerobik, angol, ovi-foci, LOGICO. A különböző tevékenységeket ezeken a területeken szakképzett pedagógusok látják el.

Újító szándékkal bevezetésre kerülne még a sakk oktatás lehetősége és az úszás oktatás is.

Célunk:

- Felismerni a gyermekek tehetségében rejlő lehetőségeket, tehetségígéreték azonosítása
- A tehetség ígéretes gyermekek segítése, hogy megfelelő figyelemmel, terheléssel kibontakoztathassák különleges képességeiket.
- Megfelelő helyet, eszközt és elegendő időt biztosítani számukra.
- Tehetséges gyermekek produktumainak bemutatásának, tehetségük bemutatása: versmondó verseny, rajzpályázat, óvodai és városi rendezvényeken való fellépés.

Feladatuk:

- Tehetséges gyermekek számára differenciált, nehezített, komplex feladatok adása, saját erősségük fejlesztése.
- Egészséges személyiség fejlesztése, egészséges önbizalom.
- Szülők tájékoztatása, szakemberek segítségével speciális fejlesztési lehetőségek keresése.

13.2.4. Hátrányos- halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelése

Óvodánkban növekvő tendenciát mutat a hátrányos-halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma és aránya. A hátrányos szociokulturális környezetben élő gyermekek számára a környezeti ingerek, hatások nem megfelelőek a kiegyensúlyozott, harmonikus személyiségfejlődéshez. Így ezek gyakran eredményeznek a normáktól való eltérést a gyermek magatartásában, érzelmi életében, teljesítőképeségében.

Óvodai nevelőmunkánk során, a gyermekek feltérképezésekor világosan körvonalazódik, hogy kik azok, akiknek a családi háttere nem mindig képes biztosítani a gyermek optimális fejlődéséhez szükséges feltételeket, kik azok, akikre fokozott figyelmet kell fordítanunk hátrányaik enyhítése érdekében.

Tapasztaljuk, hogy az elmaradások oka a gyermeki fejlődés nem megfelelő ösztönzése a szülők korlátozott erőforrásai, a megélhetési nehézségek, az otthoni környezet hiányosságai.

Úgy gondoljuk a hátrányok a gyermek iskolakezdéséig még jó eséllyel csökkenthetők az óvodában, és ehhez tudatos pedagógiai munkára van szükség.

Célunk:

- A halmozottan hátrányos gyermekek szociális helyzetéből fakadó hátrányainak csökkentése, a családi nevelés esetleges hiányosságainak kompenzálása.
- A gyermekek fejlettségi szintjének megfelelően az egyéni bánásmód formáinak meghatározása, alkalmazása.
- A gyermekek esélyegyenlőségének növelése, az iskolai majd a későbbiekben társadalmi beilleszkedésük segítése.
- Szocializáció segítése.
- A hiányzások minimalizálása.

Feladatunk:

- Érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes családi légkörben a különbözőség elfogadását erősítő integrált nevelés megvalósítása.
- Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Prevenció, korrekció, felzárkóztatás, tehetséggondozás.
- A fejlődés folyamatos nyomon követése.
- Hatékony gyermekvédelmi tevékenység megvalósítása.
- Igazolatlan hiányzások minimalizálása.
- Szoros együttműködés a családokkal.
- Óvoda-iskola átmenet támogatása.
- A szülők munkába állását lehetővé tevő óvodai nyitvatartás.

A korai felismerést a fejlesztés szempontjából különösen fontosnak tartjuk, mert a speciális egyénre szabott fejlesztéssel feladat adással a lemaradás mértéke minimálisra csökkenthető. Célunk, hogy minden gyermek önmagához képest fejlődjön, jusson minél több sikerélményhez.

A fejlesztést a gyermekek egyéni szükségleteihez igazítjuk.

Minden kisgyermekben igyekszünk megtalálni azt a pozitívumot, erősséget, amire építhetünk fejlesztése során és ennek segítségével, erre alapozva emeljük őket magasabb szintre olyan területeken, ahol elmaradást tapasztalunk.

Fontosnak tartjuk, hogy a fejlesztés zökkenőmentesen épüljön be az óvodai életünk egészébe, kapcsolódjon, a gyermekek mindennapi, spontán tevékenységeihez. Hiszünk abban, hogy a

hátrányos helyzetből fakadó lemaradások pedagógiai szemléletünkkel és módszereinkkel, a szülőket is partnerré téve velük együttműködve sikeresen ellensúlyozhatóak.

13.2.5. Migráns gyermekek integrált nevelése

A nemzetközi vándorlások, migráció hazánkra gyakorolt hatásait tekintve figyelembe vesszük, hogy az óvodai nevelésben olyan gyerekek is részt vesznek, akiknek családjai Magyarországra települtek át, vagy szülei huzamosabb ideig vállalnak itt munkát.

Célunk:

- A multikulturális nevelés megvalósítása.
- A bevándorló gyerekek nyelvi és kulturális integrációja.
- A befogadó ország nyelvének elsajátíttatása
- A befogadó ország értékeihez való pozitív kötődés kialakítása.
- Nyitott és megértő viselkedés kialakítása a más ajkúak nyelve és kultúrája iránt.

Feladatunk:

- Multikulturális nevelésen alapuló integráció megvalósítása.
- A külföldi állampolgár, nem magyar ajkú gyermekek együttes gondozása, nevelése, fejlesztése a magyar állampolgárságú, magyar anyanyelvű gyerekekkel.
- A migráns gyermekek magyar nyelvű nevelésének, magyar nyelvtanulásának támogatása.

13.2.6. Egészségi problémákkal küzdő gyermekek

Ételallergiás gyermek:

Az óvodákban minden szakorvos által igazolt diétás étkezést igénylő gyermek számára az állapotának megfelelő diétás étrendet biztosítani kell. Mivel saját konyhákon nincs lehetőség arra, hogy a speciális étkezést igénylő gyermekeknek külön főzzenek, így számukra egy debreceni diétás konyháról, az önkormányzat autója szállítja az ebédet és uzsonnát. A szülőknek csak tízórait kell hozniuk gyermekük számára.

Az óvodába, iskolába kerülő ételallergiás gyermekek étkeztetése külön figyelmet igényel. Az ételallergiások száma, a gyermekek körében a legmagasabb, megközelítőleg 6-7 százalék. A legismertebb allergén a tej, tojás, szója, hal, eper és mogyoró. Az ételallergia egyetlen kezelési módja a kizárásos diéta, vagyis a gyermeknek tartózkodnia kell az allergén

összetevőket tartalmazó ételek fogyasztásától. Fontos, hogy életkorának megfelelően a gyermeket is tanítsuk meg arra, hogy melyek azok az ételek, amelyek fogyasztását kerülnie kell. A legnagyobb odafigyelés mellett is előfordulhat, hogy a gyermek allergént tartalmazó ételt fogyaszt. Az ilyen esetekre is fel kell készülni. Az első és legfontosabb, hogy ismerjük az allergiás reakció jeleit, melyek az étel fogyasztását követően néhány perccel, vagy órával később is jelentkezhetnek. Ha a gyermekeken kiütések, bőrpír jelentkezik, esetleg a szájában tapasztal égő, viszkető érzést, nyelve, ajkai megduzzadnak, hányinger, hányás, hasmenés, rossz közérzet alakul ki, azonnal orvosi segítséget hívunk és értesítjük a szülőt is.

Diabéteszes gyermek:

A diabétesz egyfajta anyagcsere-betegség, élethosszig tartó, folyamatos ellátást igénylő állapot, amely akár már csecsemőkorban is diagnosztizálásra kerülhet, így az érintett életét már kisgyermek korában is alapvetően befolyásolhatja. Mivel az óvodás gyermekek még nem önállóak, a cukorbetegségük ellátása a szüleik és az őket gondozók közvetlen napi feladata. A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (Köznev. tv.) hatályos szövege kimondja, hogy az óvoda a diabéteszes gyermek felvételét nem tagadhatja meg.

A diabéteszes gyermekek nem sajátos nevelési igényű, hanem sajátos ellátást igénylő gyermekek, akiknek mindennapi ellátási igényük különbözik egészséges társaiktól, nevelési igényükben azonban nincs eltérés. A jogszabályok egyértelműen szabályozzák, hogy a nevelési-oktatási intézménynek gondoskodnia kell a rábízott gyermekek, tanulók felügyeletéről, a nevelés és oktatás egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséről. Óvodánk számára is kötelező feladat az, hogy egy pedagógus, vagy érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy elvégezze a diabéteszes gyermekek ellátásához nélkülözhetetlen képzést. Ezek után elláthatja az 1-es típusú diabéteszrel rendelkező gyermekek szükség szerinti vércukorszint-mérését. Orvosi előírás alapján, a szülővel egyeztetve, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulint is beadhatja.

Jelenleg nincs diabéteszes gyermek intézményünkben, de az egészségügyi képzés megszerzésére már tettünk lépéseket.

14. Hagyományőrzés, néphagyomány ápolás

Nevelésünk egyik sajátos eszközének tekintjük a jól előkészített és szervezett ünneplést, mely pedagógia szempontból kiemelt lehetőséget kínál számunkra.

Alapelvünk, hogy már kisgyermekkorban szükséges a magyarság tudat alakítása, erősítése.

Fontosnak tartjuk megismertetni gyermekeinkkel a magyar népi életet, szokásokat, ünnepeket, szűkebb és tágabb környezetünk hagyományait, amely ma már erkölcsi kötelesség számunkra. Munkánkat folyamatos tevékenységnek tekintjük. (Múzeumpedagógiai foglalkozások)

Alapozunk az óvodáskor fogékony időszakára, sajátos aktivitásra, hiszen a cselekvéssel szerzett tapasztalatok, érzelmek dús élmények hatnak gyermekeinkre, örömet, boldogságérzetet ad, fejlődik énképük.

Építünk a sokszínű tevékenységi lehetőségekre, az érzelmi, esztétikai élmények hatására, kultúránk megismertetésének lehetőségeire, a közösségi érzések széles skálájának megmutatására.

A gyermekeink részt vesznek a számukra várva várt ünnepnapok közös készülődéseibe, átérzik az összetartozás élményét.

A gyermeki élmények hatnak a családok szemléletmódjára. Óvodai ünnepeink nyilvánosságuk miatt jó lehetőséget nyújtanak számunkra a szülőkkel, nagyszülőkkel való nyílt párbeszédre, szoros együttműködés megvalósítására, sajátos egyéni arculatunk megteremtésére és megmutatására.

Az ünnepeken, rendezvényeken keresztül munkánkról hű képet alkothatnak a szülők, érdeklődők. Arra is lehetőséget adnak ezek az alkalmak, hogy szélesebb nyilvánosság számára is megmutatkozzon óvodánk, mely a helyi viszonyok és a helyi lehetőségek pozitív irányú befolyásolásának erősödését segíti.

A hagyományápolás szervesen beilleszkedik nevelési folyamatainkba.

Kulcsfontosságú feladatunknak tekintjük a népi hagyományok gazdag tárházából a gyermekek korának megfelelő, számukra örömteli élményeket adó, cselekvésre ösztönző elemek kiválogatását.

Az eseményeket nevelési évre tervezzük. Az éves terv havi, majd heti pedagógiai terv során kerül lebontásra. A jeles napok eseményeinek feldolgozását az óvodapedagógusok tervezik heti terveikben.

Tervezőmunkánkban az évszakok váltakozásaihoz, az évente visszatérő naptári ünnepekhez kapcsoljuk a jeles napokat, népszokásokat és azokat a tevékenységeket, amelyek őrzik kulturális értékeinket.

Figyelembe vesszük a gyermekek fejlettségét a fokozatosság, a komplexitás elvét, valamint az aktualitást, a természet és időjárás változásait.

Az ünnepek megszervezését illetően többféle formában valósítjuk meg: csoportszinten – óvoda szinten.

Nagyobb rendezvényeink általában az aulában vagy az udvaron kerülnek rendezésre.

Néphagyományok ápolása a mindennapi tevékenységekben:

Verselés, mesélés:

népmesék, népi rigmusok, mondókák, időjósítások, névcsúfolók, találós kérdések

Ének zene, énekes játék, gyermektánc:

népdalok, népi mondókák, énekes játékok, népzene

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka:

sodrás, fonás, szövés, mézeskalácssütés, növényi alapú játékok készítése

A külső világ tevékeny megismerése:

népi jóslások, jeles napok, népszokások, hagyományok, találós kérdések

Ünnepnapjaink:

Gyermeki élet ünnepei: születésnap, névnap, anyák napja, évváró, ballagás

Természetóvó jeles napok: Állatok Világnapja, Víz Világnapja, Föld Világnapja Madarak- fák napja

Állami ünnepek: március 15, október 23

Hagyományőrző jeles napok:

Ősz: Szüreti mulatság, Márton nap, Szőlő őrés – énekes játékok, vásáros játékok

Tél: Advent, Mikulás, Karácsony, ó esztendő búcsúztatása – új év köszöntése, Farsang Luca nap,

Tavas: Húsvét, Pünkösöd

Minden évben megszervezésre kerülő rendezvényeink:

Őszi – téli - tavaszi egészség hét, Kicsik avató ünnepe, Magyar Kultúra napja, Nagycsoportosok faültetése, Költészet napja- versmondó nap, Anyák napja, Gyermeknap, Ballagás.

15. Óvodánk kapcsolatai

A köznevelési intézményrendszer részeként fontos feladatunk, hogy minden gyermek számára biztosítsuk a tartalmas, boldog gyermekkort, elősegítsük személyiségük kiteljesedését. Ennek elengedhetetlen feltétele, hogy óvodánk sokrétű kapcsolatrendszerrel működjön.

Családokkal való együttműködés:

Alapelveinkkel összhangban saját nevelési céljainkat és feladatainkat a családi élet kiegészítéseként terveztük meg, mert tiszteletben tartjuk, hogy a gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. A gyermekek nevelését és fejlesztését csakis a családdal szorosan együttműködve, a családi nevelést kiegészítve, esetenként hátránycsökkentő szerepet betöltve tudjuk / kívánjuk megvalósítani. Ennek alapja a kölcsönös bizalom és tisztelet.

Célunk: Együttműködő, bizalomra épülő partneri kapcsolat kialakítása a hatékony nevelés érdekében.

Feladatunk:

- nyitottság a szülők problémáinak meghallgatásában, tapintat, megértés a segítségnyújtás formáiban.
- tájékoztatás az óvoda nevelési programjáról, a gyermekekkel szemben támasztott követelményekről, elvárásokról.
- az ünnepek, jeles napok, hagyományok nyitottságával pozitív mintát nyújtunk a családoknak és erősítjük ezen napok örömeit.
- a szülők tájékoztatása - megfelelő pedagógiai tapintattal - gyermekük egyéni fejlődéséről.
- tudatos szemléletformálás, a szülők bevonása, aktivizálása az óvodában megvalósuló tevékenységekbe, kezdeményezésekbe (papírgyűjtés, közös kirándulások stb.).
- a család-óvoda kapcsolatrendszerének folyamatos gazdagítása.

Kapcsolattartás formája	Cél, tartalom	Munkaforma
Oviba hívogató	A gyermekek és szülők ismerkedése az óvodai élettel, "ráhangolódás" az óvodára.	Egyéni elbeszélgetés. Játék a gyermekekkel.
Beiratkozás	Ismerkedés az óvodával. Az óvoda házirendjének megismerése. Adatfelvétel.	Egyéni elbeszélgetés.
Összevont szülői értekezlet, találkozó.	Óvodai élettel kapcsolatos információk megosztása. Gyermekei, szülői jogok, kötelességek ismertetése.	Tájékoztatás
Beszoktatás	Az óvoda szokásrendszerének megismerése. Szülők nevelési koncepciójának megismerése. Csoportban dolgozó felnőttek megismerése. Anamnézis felvétele.	Közös játék, közös tevékenység a gyermekekkel. Tapasztalatok megbeszélése a szülőkkel.
Családokkal közös rendezvények, nyílt napok	Óvoda-család kapcsolatának mélyítése. Hagyományápolás. Közös élmények által az óvodához való kötődés erősítése. Közösségi érzés mélyítése. Ötletadás, mintaadás.	Óvodaszinten közös programok. Csoportszinten.
Csoportos szülői értekezlet, találkozó.	A gyermekcsoport életével kapcsolatos nevelési feladatok, programok, tapasztalatok megbeszélése, egyeztetése.	Tájékoztatás. Beszélgetés.

	Egy-egy felmerülő probléma, nevelési feladat feldolgozása.	
Fogadó óra	A szülő tájékoztatása a gyermek fejlődéséről Esetmegbeszélés.	Egyéni megbeszélés
Szülői Szervezet	Szülői érdekképviselőt érvényesítése Szülői kezdeményezések megbeszélése Véleménynyilvánítás, javaslattétel.	Megbeszélés Tájékoztatás
Anyák napja	Kapcsolat mélyítése, erősítése	Szervezés
Évzáró	Meghitt közös együttlét, élmények	Közös ünneplés
Ballagás	Meghitt közös együttlét, élmények	Közös ünneplés

Óvoda - iskola kapcsolata

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek megismerkedjenek az iskola életével és a leendő tanítók is kapcsolatot létesíthessenek a leendő elsősökkel.

Célunk: Az óvodából az iskolába való átmenet segítése, a pedagógiai módszerek, eljárások összehangolása.

Feladatunk:

- Együttműködés az óvodából iskolába való átmenet megkönnyítése érdekében.
- A jó kapcsolat kialakításában egymás munkájának megismerése, a kölcsönös tiszteleten alapuló elfogadása szolgál.
- Figyelem felhívás arra, hogy a szülőket tájékoztatjuk a gyermekek aktuális fejlettségi szintjéről, a fejlesztés feladatait tartalmazó dokumentumokat fogadó óra keretében megmutatjuk és megbeszéljük az eredményeket.
- A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz, szükségletekhez, helyi sajátosságokhoz.

Kapcsolattartás formája	Cél, tartalom	Formái
Óralátogatás	Nagy csoportos gyermekek látogatása az első osztályban tanítási órán	Közös tevékenykedés feladatmegoldás játékos formában
Tapasztalatcsere	Pedagógusok szakmai tapasztalatcsereje	Közös beszélgetés, véleménynyilvánítás
Óvodalátogatás	Tanító nénik látogatása az óvodában, a leendő elsősök megismerése.	Közös játék, beszélgetés.
Közös rendezvények	Óvodapedagógus – tanár, tanító sportverseny	Közös tevékenység
Közös rendezvények	Művészetoktatási képzésre járó tanulók bemutató előadásai	Hangszeres bemutató, néptánc
Óvoda – iskola átmenet	Leendő első osztályosok részére tanév végén közösen szervezett program	Közös tevékenykedtetés

Az óvoda további kapcsolatrendszere:

A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában nyitottak és aktualitástól függően kezdeményezők vagyunk. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz, szükségletekhez, helyi sajátosságokhoz, a szűkebb és tágabb társadalmi környezet jellemzőihez.

Az óvoda kapcsolatai	Kapcsolattartás célja	Kapcsolattartás formája
Fenntartó, önkormányzati képviselők	A köznevelési törvényből és más jogszabályokból származó információkról hivatalos tájékoztatás	Kölcsönös tájékoztatás, beszámoló, egyéni megbeszélések

	Jegyzővel való kapcsolattartás	
Egészségügyi szervek	Védőnővel, gyermekorvossal, fogorvossal való kapcsolattartás	Megállapodás, megbeszélés, szűrővizsgálat, tisztasági vizsgálatok
Bölcsőde	Gondozónőkkel való kapcsolattartás Leendő óvodásokkal való találkozás	Beszélgetés, konzultáció, óvodások műsora a piciknek, mese előadáson való közös részvétel
Gyermekvédelmi intézmények: Gyermekjóléti Szolgálat Családsegítő Szolgálat Szivárványház	Hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekeink esélyteremtése, segítése, nevelési problémák enyhítése. Szociális segítő tevékenység Gyermekvédelmi Törvénynek megfelelő jelzőrendszeri rendszer működtetése.	Szakmai konzultációk, esetmegbeszélések, környezettanulmányok, családlátogatás, tanácsadás játék délelőtt
Nevelési Tanácsadó Szakértői Bizottság	A beilleszkedési és magatartási zavarral, tanulási nehézséggel küzdő gyermekek problémáinak feltárása, fejlesztésükhöz szakmai segítség nyújtása. Az iskolába lépéshez szükséges fejlettség megállapításához és a megfelelő iskolatípus kiválasztásához szükséges szakvélemény kérése.	Az óvoda által beutalt gyermekek vizsgálata. Iskolaérettségi vizsgálatok. Közös konzultáció egy-egy gyermek fejlesztése érdekében.
Közművelődési Intézmények (múzeum, könyvtár).	Közös, folyamatos kapcsolattartás. Az óvoda pedagógiai elveivel,	Interaktív foglalkozásokon való részvétel,

	értékközvetítésével összeegyeztethető tartalmú programok látogatása.	játékos ismeretszerzés, cselekedtetés, beszélgetés.
--	--	---

16. Felhasznált irodalom

17. Függelékek

17.1. Jó gyakorlatok

17.2. Eszköz- és felszerelési jegyzék